

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис)

Лада ШПІНЯН
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та шляхи її реформування**

Виконала: здобувачка 4 курсу, групи 15а

Корнієнко Марія Валентинівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Бойко Світлана Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Людмила Духновська
(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувачка Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавала і не одержувала незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувачка _____
(підпис)

Київ – 2023 р.

– юридичних осіб високого ступеня ризику (розраховано для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»), табл. 6. Критерії відбору платників податків – юридичних осіб середнього ступеня ризику (розраховано для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»), табл. 7. Критерії відбору платників податків – юридичних осіб незначного ступеня ризику (розраховано для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»), система рівнянь 1, система рівнянь 2, табл. 8. Оптимізація показників активу балансу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ», табл. 9. Оптимізація показників пасиву балансу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» табл. 10. Оптимізація показників звіту про фінансові результати ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Бойко С. В.		
II	Бойко С. В.		
III	Бойко С. В.		

7. Дата видачі завдання _____ 05 грудня 2022 року _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	05.12.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 24.03.2023	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 24. 04.2023	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 17.05.2023	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 19.05.2023	
6	Попередній захист	30.05.2023	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	01.06.2023	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	До 06.06.2023	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	07.06.2023	

Здобувач

_____ (підпис)

Корнієнко М. В.

_____ (Прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Бойко С.В.

_____ (Прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Корнієнко М. В. «Система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та шляхи її реформування»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2023.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методологічних та практичних проблем системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, визначено функції, принципи та фактори оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, а також охарактеризовано системи оподаткування.

Другий розділ присвячено аналізу системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ», а також проведено оцінку податкового навантаження підприємства.

У третьому розділі визначено шляхи реформування системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та управління податковими ризиками ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ».

Ключові слова: податки, податкова система, податкове навантаження, податкові ризики система оподаткування.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	8
1.1. Сутність оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності	8
1.2. Функції, принципи та фактори оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності	15
1.3. Системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	30
2.1. Аналіз надходжень податків від суб'єктів підприємницької діяльності	30
2.2. Аналіз оподаткування підприємств харчової промисловості за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»	37
2.3. Оцінка податкового навантаження підприємств харчової промисловості за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ».....	43
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ.....	49
3.1. Перспективи оптимізації податкового ризику ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»	49
3.2. Напрями покращення системи оподаткування підприємств харчової промисловості через мінімізацію податкових ризиків	54
3.3. Реформування системи оподаткування підприємств харчової промисловості	63
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності є однією з ключових складових економічного розвитку країни. Ефективна система оподаткування стимулює підприємництво, сприяє залученню інвестицій, забезпечує сталий розвиток економіки та підвищення рівня життя населення. Проте, в Україні існують проблеми та недоліки в поточній системі оподаткування, які обмежують розвиток бізнесу та належну конкурентоспроможність країни на міжнародному ринку.

Однією з основних актуальних проблем є високе податкове навантаження на підприємства. Надмірне оподаткування та складнощі податкового адміністрування можуть впливати на прибутковість бізнесу, знижувати інвестиційну привабливість країни та спричиняти незадовільний рівень економічного зростання. Тому, потреба у зниженні податкового навантаження та оптимізації системи оподаткування є актуальною для підприємств українського бізнесу.

Теоретичні основи та практичні аспекти щодо системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та їх проблем було досліджено у працях українських науковців: Андрущенко В. Л., Бойко С. В., Лайко П. А., Лютий І. О., Магопець О. А., Марущак О., Мельник П. В., Онисько С. М., Синчак В. П., Тимченко О. М., Ткаченко Н. М., Федосов В. М. та ін. Проаналізувавши наукові джерела можна зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку тема оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності досліджена недостатньо у зв'язку із швидкістю зміни податкового законодавства, введенням воєнного стану в Україні. Крім того, зміни у світовій економіці, технологічні інновації та зростання глобалізації вимагають адаптації системи оподаткування до нових реалій, а також до вимог Директив Європейського Союзу. Важливо враховувати міжнародний досвід та передові практики у сфері оподаткування для забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств на світовому ринку.

Метою роботи є дослідження системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та розробка пропозицій щодо її реформування з метою покращення умов для розвитку та забезпечення стабільного економічного зростання.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних **завдань**:

- дослідити сутність оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначити функції, принципи та фактори системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності;
- охарактеризувати системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності;
- проаналізувати надходження податків від суб'єктів підприємницької діяльності;
- проаналізувати оподаткування підприємства харчової промисловості;
- оцінити податкове навантаження підприємства харчової промисловості;
- розглянути перспективи оптимізації податкового ризику підприємства харчової промисловості;
- запропонувати напрями покращення системи оподаткування підприємств харчової промисловості через мінімізацію податкових ризиків;
- визначити напрямки реформування системи оподаткування підприємств харчової промисловості.

Об'єктом роботи є система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.

Предметом роботи є теоретичні, методологічні та практичні аспекти системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.

Методи дослідження. У роботі використана сукупність різних методів. Серед них: діалектичний метод, використаний під час визначення сутності оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності; статистичний метод, використаний під час аналізу податкових надходжень; метод аналізу і синтезу, що були використані для статистичних даних податкових надходжень, а також оцінки

податкового навантаження; графічний та табличний методи, використані з метою наочного зображення отриманих результатів дослідження; метод порівняння, використаний під час порівняння системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності України та країн Європи, метод моделювання, використаний під час оптимізації показників фінансової звітності з використанням оптимізаційних вимог відповідно наказу Міністерства фінансів України [29].

Інформаційною базою є навчальні видання з питань щодо системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, монографії, наукові статті, дані офіційних сайтів Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України, відповіді на запити до Державної податкової служби України (від 11.05.2023 р. №213/ЗП/99-00-07-03-02-10, від 17.05.2023 №850/ЗП/99-00-07-03-02-10, від 23.05.2023 №890/ЗП/99-00-07-03-02-10), чинні законодавчі та нормативні акти, Податковий кодекс України а також фінансова та управлінська звітність ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Сутність оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності

Податки є складною та надзвичайно важливою економічною категорією, яка має давню історію і пов'язана з необхідністю фінансування державного апарату. Сучасна економічна система будь-якої країни не може обійтися без податків, незалежно від її моделі економічного розвитку та політичного устрою. Відсутність податків призводить до паралізування фінансової системи держави, втрати основного джерела бюджетних коштів та знефункціонування державного апарату. Тому розмір податкових надходжень, які регулярно збираються державою, великою мірою залежить від витрат, необхідних для виконання її функцій. Це підкреслює важливість взаємодії між податковим і бюджетним плануванням.

Вагомий внесок у розвиток та становлення оподаткування зробили такі вчені та економісти, як А. Сміт [33], (трактував податки як справедливую ціну народу за плату державних послуг), Д. Рікардо [30], (визначав податки як частину продукту землі і праці, яка знаходиться в розпорядженні уряду), К. Маркс, Ф. Енгельс [19], (визначали як внески громадян, необхідні для утримання публічної влади).

У формулюванні поняття «податок» відбувалися значні зміни на початку ХІХ століття з метою розрізнення податків від інших схожих платежів. Основні ознаки податків, які вирізняли їх серед інших платежів до держави, були такі:

- 1) односторонній характер платежу, без отримання певних послуг або товарів у зворотному напрямку;
- 2) економічний характер платежу, що передбачав фактичний грошовий або натуральний внесок, відділяючи його від особистих внесків (власна праця, послуги);

- 3) платіж повинен здійснюватися до держави або суспільних груп;
 4) платежі мають на меті задоволення необхідних потреб і пов'язані з ними витрати, забезпечуючи фінансування державних витрат.

Отже, розвиток цивілізації та зміна соціально-економічних формацій призводили до еволюції наукового розуміння сутності, місця і ролі податків, а також до зміни їх форм і способів стягнення, що ставало більш прийнятним для економіки та платників податків. Податки стали важливим джерелом формування державного бюджету та фінансування витрат, пов'язаних з утриманням державного апарату, розвитком освіти, науки, а також регулюванням суспільного та економічного життя. Оподаткування набуло більш організованого та стійкого характеру.

Варто відзначити, що сучасна економічна література містить різні погляди вчених на визначення сутності податків (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Теоретичні підходи до визначення сутності поняття «податки»

Автор	Визначення
1	2
Андрущенко В. Л. [1, с. 33]	«Податки – демократичні за процедурою встановлення, але примусові за формою стягнення платежі індивідів і корпорацій, призначені для трансферту фінансових ресурсів з приватного сектора в державний з метою фінансування суспільних, загальнонаціональних, урядових потреб способом, альтернативним емісії та позикам».
Ткаченко Н. М. [35, с. 848]	«Податки є формою фінансових відносин між державою і членами суспільства з метою створення загальнодержавного централізованого фонду грошових ресурсів, необхідних для здійснення державою її функцій».
Федосов В. М. [38, с. 70]	«Податки – специфічна форма, підсистема виробничих відносин, відносин економічного базису. Вони виражають частину відносин, що виникають на стадії розподілу в процесі розширеного відтворення, мають вторинний, похідний, перерозподільчий характер».
Лютий І. О. [17, с. 22]	«Податки – частина вартості внутрішнього продукту, що вилучається державою у формі загальнообов'язкових, безеквівалентних, односторонньо встановлених нею платежів юридичних і фізичних осіб до бюджету з метою фінансового забезпечення виконання державою своїх функцій та вирішення соціально-економічних завдань».
Марущак О. [20, с. 64]	«податок – це обтяження, яке є чужим для процесу відтворення, оскільки воно вилучає кошти нормального функціонування і стримує розвиток економіки, але, з іншого боку, він забезпечує виконання суспільних функцій, які необхідні для суспільства, а тому є благом для нього»

Продовження табл. 1.1

Лайко П. А. [15, с. 33]	«Податки – система економічних взаємовідносин держави з платниками податків у процесі перерозподілу частини ВВП шляхом стягнення певних коштів за встановленими державою правилами, з метою задоволення суспільних потреб».
Синчак В. П. [31, с. 29]	«Податок – обов’язковий платіж державі, який сплачується платниками та податковими агентами до відповідних бюджетів, або стягується уповноваженими державними органами відповідно до законодавства для фінансування видатків держави на безеквівалентній основі».
Онисько С. М. [24, с. 9]	«Податок – це обов’язковий платіж, який стягується до бюджетів усіх рівнів з фізичних та юридичних осіб у безспірному порядку».
Мельник П. В. [23, с. 14]	«Податок – це нецільовий, безоплатний (нееквівалентний), неповоротний обов’язковий платіж державі».
Тимченко О. М. [34, с. 30]	«Податок – обов’язковий, регулярний платіж до бюджету без відповідного цільового призначення».
Магопець О. А. [18, с.167]	«Податок – це обов’язковий, безумовний, індивідуально безоплатний, регулярний та законодавчо визначений платіж, який сплачується фізичними і юридичними особами до бюджету відповідного рівня з метою фінансового забезпечення діяльності держави (регіонів) й задоволення суспільних потреб».

Джерело: складено на основі узагальнення наукової літератури.

Узагальнення наукових підходів до визначення сутності поняття «податок», наведені у табл. 1.1 дають змогу зробити висновок, що найчастіше вчені визначають поняття «податок» як обов’язковий платіж (Андрущенко В. Л, Синчак В. П., Онисько С. М., Мельник П. В., Тимченко О. М, Магопець О. А.). Але, цей платіж може бути нецільовий, безоплатний (нееквівалентний), неповоротний, регулярний, примусовий, безумовний, законодавчо визначений. Також вчені визначають поняття «податок» як відносини: економічні (Лайко П.А.), фінансові (Ткаченко Н.М.), виробничі (Федосов В.М.). Ці відносини зазвичай виникають між державою і платниками податків, проте таке визначення учасників податкових відносин не відповідає сучасній українській податковій системі, оскільки право встановлення та справляння податків мають також місцеві органи влади. Вчений Лютий І. О. надає визначення поняттю «податок» як частина вартості внутрішнього продукту. Марущак О, в свою чергу, визначає «податок» як обтяження.

Магопець О. А. узагальнила наукові підходи до визначення сутності поняття «податок», та здійснила класифікацію наукових підходів залежно від характеристик, пов’язаних з філософським, фінансово-економічним, соціально-

економічним (суспільним) та правовим змістом (рис. 1.1).

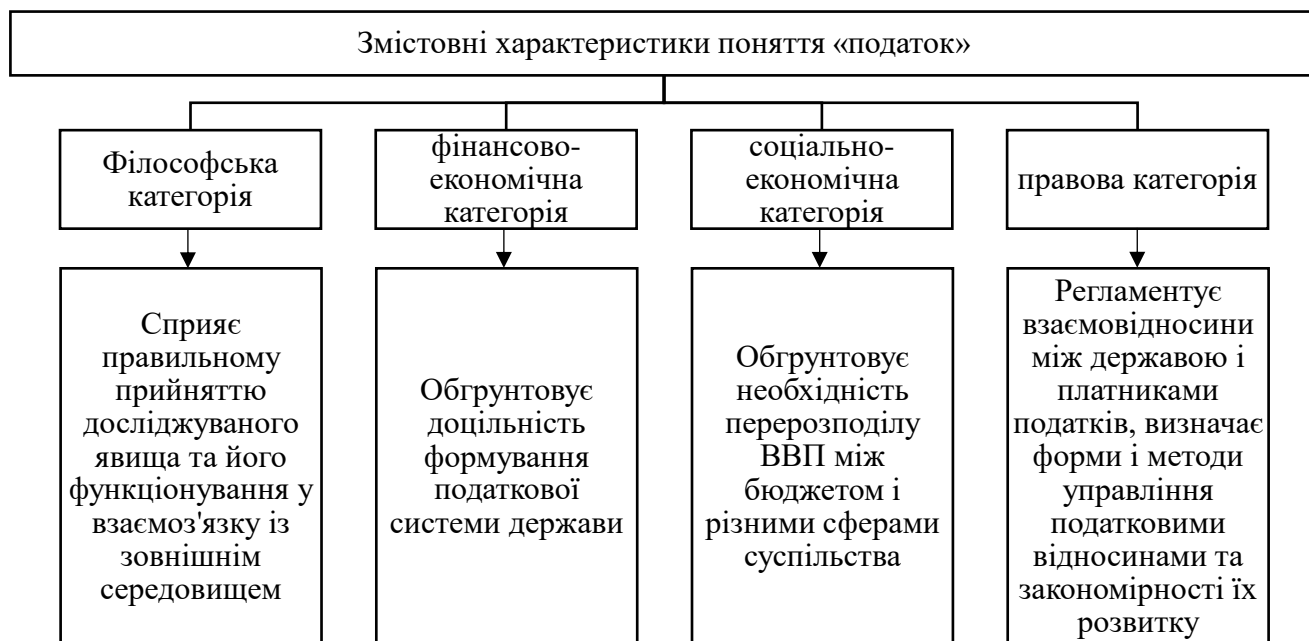

Рис. 1.1. Класифікація змістовних характеристик поняття «податок»

Джерело: [18].

Податкове законодавство України складається з Конституції України, Податкового кодексу України, Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи. Прийняття Податкового кодексу України відбулося у 2010 році. Він регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

В першій редакції Податкового кодексу визначення поняття податку було представлено як: «податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку» [28].

Після редакції 2019 року визначення представлено наступним чином: «податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку» [28].

Із прийняттям Податкового кодексу одночасно відбулося зменшення кількості податків та зборів до 18 загальнодержавних і 5 місцевих. У 2015 р. кількість податків оптимізовано та зменшено до 7 загальнодержавних і 4 місцевих податків та зборів.

Наразі, сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому Податковим кодексом України порядку, становить податкову систему України (рис. 1.2).

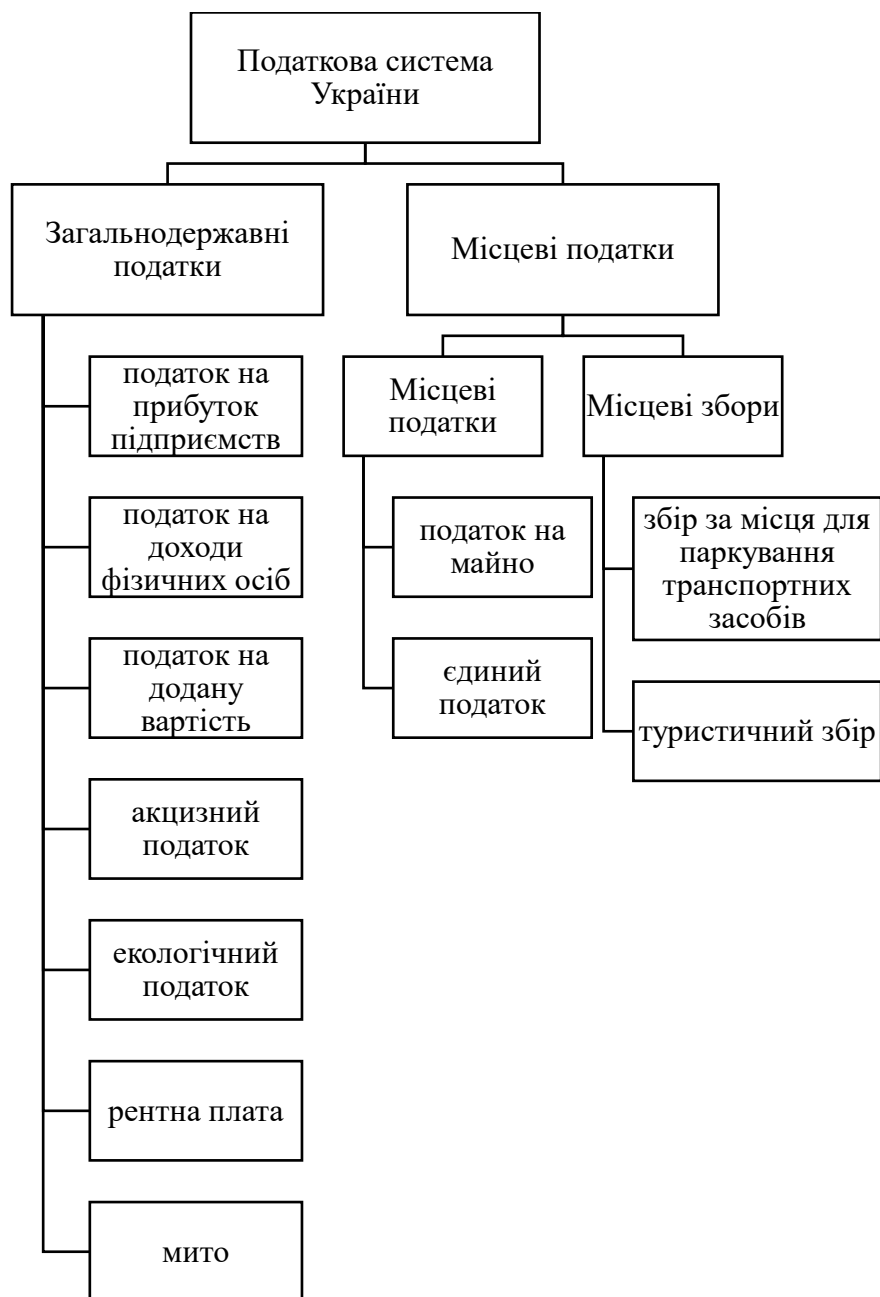

Рис. 1.2. Податкова система України у 2015–2023 рр.

Джерело: складено на основі даних Податкового кодексу України [28].

Під час встановлення податку обов'язково необхідно визначити такі елементи: платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування; ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період; строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. Узагальнення елементів податку згідно положень статті 7 Податкового кодексу України наведено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Елементи податку та їх характеристика

Елемент податку	Характеристика
платники податку	фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують об'єкти оподаткування або провадять діяльність, що є об'єктом оподаткування, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів
об'єкт оподаткування	майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів, операції з постачання товарів та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку
база оподаткування	фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання
ставка податку	розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування
порядок обчислення податку	обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосування відповідних коефіцієнтів
податковий період	період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів
строк та порядок сплати податку	період часу, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у визначеному порядку
строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку	документи, що подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого на користь платників податків – фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку
податкова пільга	звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності визначених у законодавстві підстав

Джерело: складено на основі даних Податкового кодексу України [28].

Елементи податку виконують декілька важливих функцій у системі

оподаткування [36]:

1) визначення обов'язку сплати податку: такі елементи податку, як платники податку та об'єкт оподаткування, допомагають встановити, хто має сплатити податок і на що саме цей податок стягується. Вони визначають суб'єкти, які несуть відповідальність за сплату податку;

2) обчислення податкового зобов'язання: елементи, такі як база оподаткування, ставка податку та порядок обчислення, використовуються для визначення розміру податкового зобов'язання. Вони допомагають встановити, яка частка об'єкта оподаткування підлягає оподаткуванню і яка сума податку повинна бути сплачена;

3) створення справедливої та ефективної системи оподаткування: Елементи податку грають важливу роль у встановленні принципів справедливості та ефективності в оподаткуванні. Наприклад, врахування різних баз оподаткування або податкових пільг може сприяти зменшенню нерівності у сплаті податків і стимулюванню певних галузей економіки;

4) забезпечення контролю та виконання: такі елементи, як строк та порядок сплати податку, а також подання звітності, допомагають контролювати та забезпечувати виконання податкових зобов'язань. Вони дозволяють здійснювати моніторинг сплати податків, уникати зловживань та забезпечувати своєчасне надходження коштів до державного бюджету.

В цілому, елементи податку є необхідними для правильного функціонування системи оподаткування. Вони допомагають встановлювати обов'язки платників податків, розраховувати розмір податкового зобов'язання, забезпечувати справедливість та контроль у сплаті податків.

Отже, податки є складною та важливою економічною категорією, необхідною для фінансування державного та місцевого управління. Вони є основним джерелом бюджетних коштів і виконують важливу роль у розвитку країни. Податки складаються з різних елементів, таких як платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку та інші. Ці елементи виконують важливі функції у встановленні обов'язку сплати податку, обчисленні

податкового зобов'язання та створенні справедливої та ефективної системи оподаткування. Наразі Україна має 7 загальнодержавних та 4 місцевих податків та зборів, які сплачуються згідно з Податковим кодексом.

1.2. Функції, принципи та фактори оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності

Значення податків для ефективного функціонування держави як цілісного адміністративно-господарського механізму є дійсно важливим. Історичний досвід підтверджує, що жодна держава не змогла досягти свого розвитку без наявності податків, оскільки функціонування держави в будь-якому випадку потребує фінансових ресурсів, які можуть бути зібрані лише через оподаткування. Таким чином, розмір податків безпосередньо залежить від обсягу видатків, які держава фінансує (освіта, наука, медицина, оборона, громадський порядок, управління, спорт, культура, мистецтво і т.д.). Відповідно, чим більше функцій виконує держава, тим більше коштів необхідно зібрати у вигляді податків [37].

Сучасна система оподаткування є складним та важливим елементом економічної політики країни. Оподаткування впливає на фінансове забезпечення держави та органів місцевого самоврядування, розподіл доходів, регулювання економічної активності та соціальну справедливість. Враховуючи його важливість та вплив на суспільство, розуміння функцій, принципів та факторів оподаткування є необхідним для розробки ефективних податкових стратегій та політик.

Сутність податків, як економічної категорії, проявляється через ті функції, які вони виконують. Виділяють три головні функції податків (рис. 1.3).

Фіскальна функція податків полягає в забезпеченні необхідних коштів для державного та місцевих бюджетів. Це означає, що податки становлять основне джерело доходів для держави та органів місцевого самоврядування. Збір податків дозволяє фінансувати різні сфери державної діяльності, такі як соціальні програми, оборону, охорону здоров'я, освіту, інфраструктуру та інші потреби держави та

органів місцевого самоврядування. Фіскальна функція допомагає забезпечити стабільність публічних та місцевих фінансів і підтримує її функціонування [14].

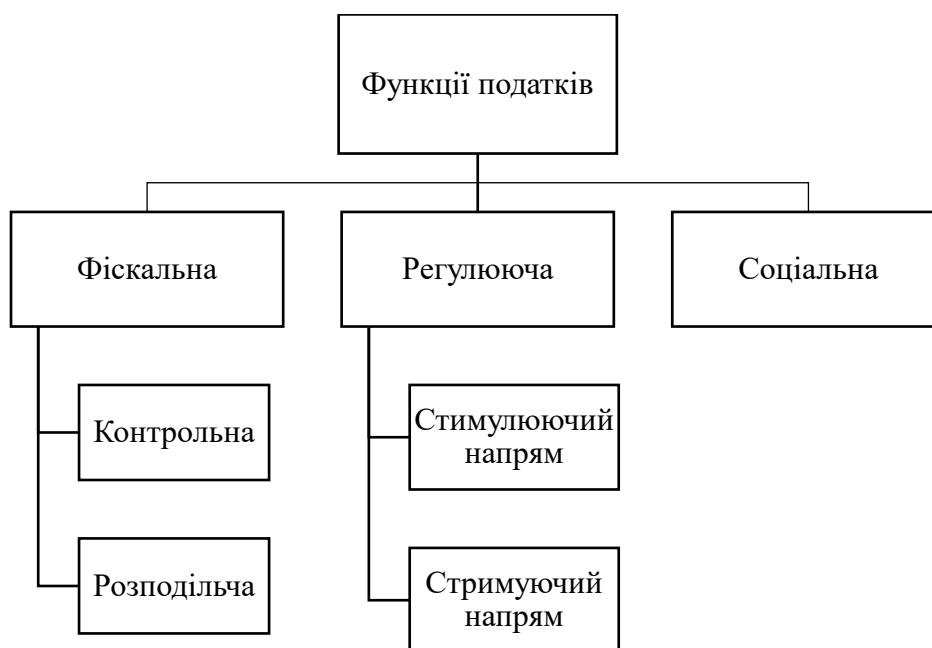

Рис. 1.3. Функції податків

Джерело: складено на основі [7, 10, 14, 16].

Фіскальна функція включає такі аспекти [7]:

- фінансування державного та місцевих бюджетів;
- забезпечення фінансової стабільності;
- регулювання бюджетного дефіциту.

Деякі економісти та вчені виділяють додаткові аспекти фіскальної функції податків, такі як контрольна та розподільча функції.

Контрольна функція податків означає використання податків для контролю та регулювання економічної діяльності. Цей аспект передбачає використання податкових інструментів для забезпечення дотримання фінансових, економічних і соціальних правил і норм. Контрольна функція може включати такі елементи [14]:

- податкова політика;
- боротьба з корупцією;
- економічний контроль.

Розподільча функція податків пов'язана зі здійсненням соціально

справедливого розподілу доходів та багатства. Це означає, що система оподаткування може бути використана для збирання коштів від більш заможних громадян і компаній та їх подальшого спрямування на підтримку тих, хто має менші доходи або знаходиться у вразливому становищі. Основні аспекти розподільчої функції включають [10]:

- прогресивну систему оподаткування, яка в Україні на даний момент не застосовується повною мірою, лише часткові елементи прогресивної системи оподаткування мають місце в оподаткуванні єдиним податком, рентна плата за спеціальне використання води;

- соціальні програми;

- розподіл інвестицій.

Регулююча функція податків передбачає використання податкових інструментів для регулювання економічної діяльності та впливу на економічні процеси. Основними завданнями цієї функції є стимулювання економічного зростання, контроль над інфляцією, забезпечення рівномірного розподілу ресурсів та підтримка конкуренції [14].

Регулююча функція включає такі аспекти:

- стимулювання економічного зростання;

- контроль над інфляцією;

- регулювання конкуренції.

Деякі економісти та вчені виділяють два окремі напрямки регулюючої функції податків: стимулюючий та стримуючий напрямки. Розглянемо кожен з них детальніше:

Стимулюючий напрямок регулюючої функції податків передбачає використання податкових інструментів для стимулювання певних економічних процесів або діяльності. Основною метою цього напрямку є збудження економічного зростання, підтримка певних галузей або стимулювання інвестицій [16].

Основні аспекти стимулюючого напрямку включають:

- зниження податкових ставок,

– надання податкових пільг (податкова знижка в частині податку на доходи фізичних осіб (користування іпотечним житловим кредитом, благодійних внесків неприбутковим організаціям, компенсації вартості платних послуг з лікування, здобуття освіти, сплату страхових платежів та пенсійних внесків, оплати допоміжних репродуктивних технологій, витрати у зв'язку із переобладнанням транспортного засобу, витрати на будівництво (придбання) доступного житла, орендну плату внутрішньо переміщеної особи, інвестування в акції Дія Сіті), операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою ПДВ, або звільнені від ПДВ; пільги із сплати податку на майно в частині площі об'єктів житлової нерухомості та земельних ділянок);

- інвестиційні стимули;
- стимулювання споживання.

Стримуючий напрямок регулюючої функції податків передбачає використання податкових інструментів для стримування певних економічних процесів або діяльності. Основною метою цього напрямку є контроль над інфляцією, регулювання споживання та здійснення фіскальної дисципліни [10].

Основні аспекти стримуючого напрямку включають:

- збільшення податкових ставок (в частині податку на доходи фізичних осіб для нерезидентів, які приймають спадщину від резидента та для резидентів, які приймають спадщину від нерезидента);
- обмеження податкових пільг;
- регулювання споживання (в частині ставок акцизного податку на алкоголь, тютюн);
- фіскальна дисципліна.

Ці два напрямки регулюючої функції податків використовуються для керування економікою та досягнення певних економічних цілей.

Соціальна функція податків полягає у забезпеченні соціальної справедливості, розподілу багатства та забезпеченні соціального захисту. Основними завданнями цієї функції є забезпечення соціальної рівності, зменшення нерівності доходів та підтримка тих, хто перебуває у вразливому становищі [14].

Соціальна функція включає такі аспекти: прогресивна система оподаткування, соціальні програми, розподіл багатства.

Ці три функції податків взаємодіють між собою і виконуються паралельно у багатьох країнах.

В сучасних податкових системах справляються податки, які суттєво відрізняються та об'єктивно необхідною є проведення класифікації податків за певними ознаками (табл. 1.3):

Таблиця 1.3

Класифікація податків за певними ознаками

Класифікаційна ознака	Вид податку
За економічними ознаками об'єкту:	– податки на споживання – прибуткові податки – податки на майно – податки на ресурси або ренту
За формою сплати:	– грошові – натуральні
За способом перекладення:	– прямі – непрямі
За суб'єктом оподаткування:	– юридичні особи – фізичні особи – змішані
За рівнем бюджетної системи:	– загальнодержавні податки та збори – місцеві податки та збори
За видом ставки:	– прогресивні – регресивні – тверді
За способом справляння:	– по декларації – за джерелом – по кадастру
За періодичністю сплати:	– регулярні – разові
За повнотою прав використання податків:	– закріплені – регулюючі
Згідно бюджетної класифікації	– податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості – податки на власність – внутрішні податки на товари та послуги – податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції – окремі податки і збори, що зараховуються до місцевих – рентна плата за транспортування, збори на паливно-енергетичні ресурси – місцеві податки – інші податки та збори

Джерело: [3].

Варто деталізувати деякі види податку за певними ознаками для кращого розуміння суті, чому той чи інший податок був віднесений до певної класифікації.

За економічними ознаками об'єкту [3]:

- податки на споживання: стягуються з придбання товарів та послуг.

Приклади включають ПДВ, акцизний податок на певні товари, мито;

- прибуткові податки: сплачуються з прибутку, заробітної плати або інших джерел доходу. Приклади включають податок на прибуток підприємств, податок на дохід фізичних осіб, єдиний податок;

- податки на майно: сплачуються за володіння або користування майном.

Приклади включають податок на нерухомість (транспортний податок, земельний податок і податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки);

- податки на ресурси або ренту: сплачуються за використання природних ресурсів або використання обмежених прав (рентна плата).

За способом перекладення [3]:

- прямі податки: сплачуються безпосередньо суб'єктом оподаткування.

Приклади включають податок на прибуток, єдиний податок, податок на доходи фізичних осіб;

- непрямі податки: сплачуються споживачами через ціни на товари та послуги. Приклади включають ПДВ, акцизний податок, мито.

За видом ставки [3]:

- прогресивні податки: ставка зростає зі збільшенням доходу. Чим вищий дохід, тим вища ставка податку;

- регресивні податки: ставка зменшується зі зростанням доходу. Чим вищий дохід, тим нижча ставка податку;

- тверді податки: ставка залишається постійною незалежно від рівня доходу.

Ця класифікація допомагає систематизувати різні види податків за їх характеристиками та властивостями. В реальних податкових системах можуть існувати комбінації різних видів податків для забезпечення економічної стійкості та соціального розвитку країни.

Також є таке поняття як принципи оподаткування. Вони виконують декілька важливих функцій і мають наступні цілі [2, 7, 32]:

1) створення справедливості: допомагають забезпечити розподільчу справедливість шляхом установлення податків та зборів, які враховують платоспроможність платників. Вони гарантують, що кожна особа або організація сплачує податки відповідно до своїх можливостей.

2) забезпечення фіскальної стабільності: сприяють збалансованості між надходженнями та витратами державного бюджету. Вони дозволяють досягти фіскальної достатності, тобто забезпечити достатній рівень надходжень до бюджету для фінансування публічних витрат.

3) забезпечення економічного розвитку: сприяють створенню стимулів для економічного зростання. Вони дозволяють встановлювати податки та збори таким чином, щоб не заважати підприємництву, інвестиціям та конкурентоздатності економіки.

4) забезпечення ефективного адміністрування: сприяють ефективному адмініструванню податків та зборів. Вони визначають загальні правила та процедури для збору, обліку та контролю податків, що сприяє покращенню ефективності системи оподаткування.

5) забезпечення прозорості та довіри: допомагають забезпечити прозорість та довіру до податкової системи. Вони визначають правила, які гарантують рівність перед законом, захищають права платників податків та контролюючих органів, і забезпечують виконання законодавства у справедливий та прозорий спосіб.

Розглянемо принципи оподаткування, якими керується податкова система України (табл. 1.4).

Принципи оподаткування є основою для розробки податкової політики та структури оподаткування, що сприяє створенню стабільної, прозорої та справедливої системи оподаткування, яка забезпечує збалансованість інтересів платників податків та бюджетних потреб.

Принципи оподаткування та їх сутність

Принцип	Сутність
загальність оподаткування	«кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Податкового кодексу».
рівність усіх платників перед законом	«недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу».
невідворотність	«настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства».
презумпція правомірності рішень	«платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акту, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу».
фіскальна достатність	«встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями».
соціальна справедливість	«установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків».
економічність оподаткування	«установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування».
нейтральність оподаткування	«установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків».
стабільність	«зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року».
рівномірність та зручність сплати	«установлення строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками».
єдиний підхід до встановлення податків та зборів	«визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку».

Джерело: узагальнено за даними Податкового кодексу України [28].

Отже, сутність податків проявляється через три головні функції: фіскальну, регулюючу та соціальну. Існує класифікація податків, яка допомагає систематизувати різні види податків за їх характеристиками та властивостями. Також наявні певні принципи оподаткування, якими керується Податкова система України задля справедливості, стабільності та прозорості.

1.3. Системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності

Оподаткування для суб'єктів підприємницької діяльності поділяється на спрощену та загальну систему, різниця між якими полягає у складності ведення обліку та кількістю податків (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Порівняльна таблиця систем оподаткування підприємницької діяльності

Система оподаткування підприємницької діяльності	
Загальна	Спрощена
податок на прибуток підприємств	Єдиний податок
податок на доходи фізичних осіб	податок на доходи фізичних осіб (за найманих працівників)
податок на додану вартість	податок на додану вартість (ФОПи 3 групи з ПДВ, і 4 група)
акцизний податок	акцизний податок
екологічний податок	екологічний податок
рентна плата	рентна плата (окрім рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку 4 групи)
мито	мито
податок на майно (транспортний податок, земельний і нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки)	податок на майно (транспортний податок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки)
Туристичний збір	Туристичний збір
Збір за місця для паркування транспортних засобів	Збір за місця для паркування транспортних засобів

Джерело: узагальнено за даними Податкового кодексу України [28].

Загальна система оподаткування застосовується в Україні з моменту виникнення підприємницької діяльності. Її використовують, коли із заявою про реєстрацію не було подано заяви про застосування спрощеної системи оподаткування. Також застосовувати цю систему оподаткування можуть ті підприємці, які відмовилися від використання спрощеної системи оподаткування.

Умови оподаткування на загальній системі оподаткування передбачають сплату податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб, податку на додану вартість, акцизного податку, екологічного податку, рентної плати, мита, податку на майно (транспортний, земельний і нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки), туристичного збору та збору за місця для

паркування транспортних засобів [28].

До переваг загальної системи оподаткування належить [9]:

- відсутність обмежень кількості працівників;
- відсутність обмежень за видами діяльності;
- відсутність обмежень за сумою річного доходу;
- оподаткування лише за наявності у підприємства прибутку.

Однак ця система має і недоліки, до яких можна віднести:

- значну кількість обов'язкових платежів;
- складний порядок ведення обліку та звітності.

Під час вибору системи оподаткування, підприємство має враховувати вид діяльності. Не можуть використовувати спрощену систему оподаткування: «суб'єкти господарювання, які здійснюють:

- 1) діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей, парі;
- 2) обмін іноземної валюти;
- 3) виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів;
- 4) видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення;
- 5) видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення;
- 6) діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами;
- 7) діяльність з управління підприємствами;
- 8) діяльність з надання послуг пошти, діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку, діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку, діяльність з надання послуг рухомого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в

користування каналів електрозв'язку, діяльність з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж;

9) діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;

10) діяльність з організації, проведення гастрольних заходів;

– фізичні особи - підприємці, які здійснюють технічні випробування та дослідження, діяльність у сфері аудиту;

– фізичні особи - підприємці, які надають в оренду земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 гектара, житлові приміщення та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 400 квадратних метрів, нежитлові приміщення та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 900 квадратних метрів;

– страхові брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів;

– суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать юридичним особам, які не є платниками єдиного податку, дорівнює або перевищує 25 відсотків;

– представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку;

– фізичні та юридичні особи - нерезиденти;

– платники податків, які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили» [28].

Основним податком загальної системи оподаткування, який відрізняє від спрощеної системи оподаткування, є податок на прибуток. Якщо у платника річний дохід, визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний період перевищує 40 мільйонів гривень, такий платник визначає об'єкт

оподаткування шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі податкові різниці, визначені відповідно до положень Податкового кодексу.

Основним податком, який відрізняє спрощену систему від загальної, є єдиний податок. Розглянемо спрощену систему оподаткування обліку та звітності, яка регламентується 14 розділом Податкового кодексу України. Визначимо, що являє собою ця система згідно із законодавством (ст. 291 п. 291.2):

«Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності» [28].

Зауважимо, що є поділ на групи платників єдиного податку для тих суб'єктів підприємницької діяльності, які використовують зазначену вище спрощену систему оподаткування, що також регламентується Податковим кодексом України. Існує 4 групи платників єдиного податку. Цей поділ представлений у табл. 1.6 та табл. 1.7.

Таблиця 1.6

Належність суб'єктів господарювання до груп платників єдиного податку

Група	Характеристика	Річний обсяг доходу, розмірів мінімальної заробітної плати	Чисельність найманих працівників
Перша група	фізичні особи - підприємці, які здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню	не перевищує 167 (1 118 900 грн)	не використовують працю найманих осіб
Друга група	фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	не перевищує 834 (5 587 800 грн)	не перевищує 10 осіб
Третя група	фізичні особи - підприємці	не перевищує 1167 (7 818 900 грн)	не обмежена
	юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми		
	електронні резиденти, які зареєструвалися як фізичні особи - підприємці, здійснюють господарську діяльність з надання послуг, виробництва та/або продажу товарів виключно на користь нерезидентів України	не отримують доходи з джерелом походження з України, крім пасивних доходів; не перевищує 1167 (7 818 900 грн)	не використовують працю найманих осіб - громадян або резидентів України

Джерело: узагальнено за даними Податкового кодексу України [28].

З таблиць бачимо вимоги, під які має підпадати суб'єкт господарювання, щоб мати можливість перебувати в тій чи іншій групі.

Таблиця 1.7

Загальна характеристика 4 групи єдиного податку

Організаційно-правова форма	Вимоги
Юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми	частка с/г товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 %
Фізичні особи - підприємці	<p>провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України «Про фермерське господарство», за умови виконання сукупності таких вимог:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснюють виключно вирощування, відгодовування с/г продукції, збирання, вилов, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж; – провадять господарську діяльність за місцем податкової адреси; – не використовують працю найманих осіб; – членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї; – площа с/г угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше 0,5 га, але не більше 20 га сукупно.

Джерело: узагальнено за даними Податкового кодексу України [28].

Не можуть бути платниками єдиного податку 4 групи:

«1) суб'єкти господарювання, у яких понад 50 відсотків доходу, отриманого від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин, диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра;

2) суб'єкти господарювання, діяльність яких згідно з КВЕД-2010 відноситься до класів 01.47 (розведення свійської птиці), 01.49 (в частині розведення та вирощування перепелів і страусів) та 10.12 (виробництво м'яса свійської птиці);

3) суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, крім виноматеріалів виноградних, вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, виноматеріалів виноградних, вироблених на підприємствах первинного виноробства, які експортуються цими підприємствами, вин виноградних, вин плодово-ягідних та/або напоїв медових, вироблених та розлитих у споживчу тару малими виробництвами виноробної продукції з виноматеріалів виключно власного

виробництва, отриманих шляхом переробки плодів, ягід, винограду, меду власного виробництва, а також крім електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії (за умови, що дохід від реалізації такої енергії не перевищує 25 відсотків доходу від реалізації продукції);

4) суб'єкт господарювання, який станом на 1 січня базового року має податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник внаслідок дії обставин непереборної сили» [28].

Фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад з розрахунку на календарний місяць (табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Ставки єдиного податку для платників першої - третьої груп

Група	Основна ставка		Ставка у розмірі 15%
Перша група	До 10% розміру прожиткового мінімуму		1) до суми перевищення обсягу доходу, визначеного у підпунктах 1, 2 і 3 пункту 291.4 статті 291 ПКУ; 2) до доходу, отриманого від провадження діяльності, не зазначеної у реєстрі платників єдиного податку, віднесеного до першої або другої групи; 3) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків; 4) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування; 5) до доходу, отриманого платниками першої або другої групи від провадження діяльності, яка не передбачена у підпунктах 1 або 2 пункту 291.4 статті 291 ПКУ.
Друга група	До 20% розміру мінімальної заробітної плати		
Третя група	3% від доходу у разі сплати ПДВ	5% від доходу у разі включення ПДВ до складу єдиного податку	
	6% від доходу у разі сплати ПДВ	10% від доходу у разі включення ПДВ до складу єдиного податку	
Третя група (юр. особи)	1) до суми перевищення обсягу доходу 1167 мін. з/п. 2) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений; 3) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.		

Джерело: узагальнено за даними Податкового кодексу України [28].

Отже, в Україні існує дві системи оподаткування суб'єктів господарювання – загальна і спрощена. На загальній системі може перебувати будь-який суб'єкт підприємницької діяльності, а також ця система передбачає повну сплату усіх податків та зборів. Спрощена система оподаткування – це спеціальний податковий режим, запроваджений для зниження податкового навантаження та стимулювання малого підприємництва в Україні. Кожен суб'єкт підприємницької діяльності обирає самостійно, на якій із систем він хоче перебувати, якщо він відповідає відповідним критеріям.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Аналіз надходжень податків від суб'єктів підприємницької діяльності

Надходження податків від суб'єктів підприємницької діяльності відбувається відповідно до прийнятої податкової доктрини країни, та прийнятого рівня податкового навантаження. Рівень податкового навантаження в Україні, який визначений шляхом відношення сплачених податків та зборів до всіх бюджетів та ВВП, становить від 18% до 21% (рис. 2.1).

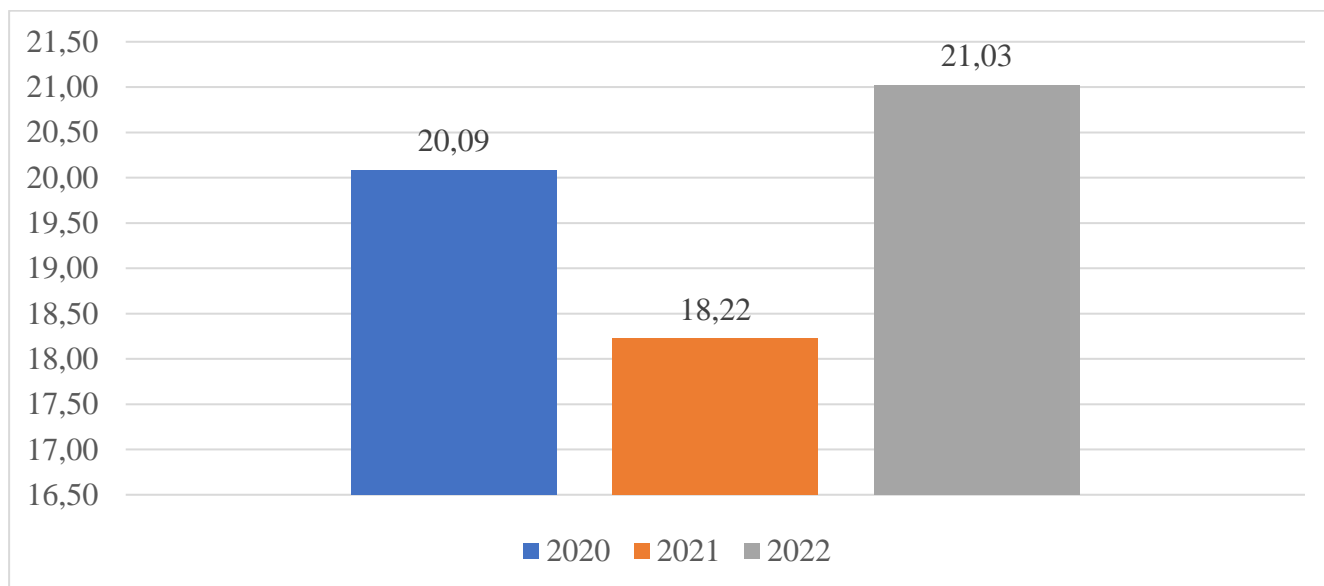

Рис. 2.1. Податкове навантаження в Україні, %

Джерело: розраховано на основі даних Державної служби статистики [27].

У 2020 році податкове навантаження становило 20,09%. При цьому, ВВП країни становив 4222026 млн. грн., в той час як сукупні податкові надходження становили 848022 млн. грн. У 2021 році ВВП збільшився до 545089 млн. грн., а податкові надходження були на рівні 993241 млн. грн. Як наслідок податкове навантаження у 2021 році було зменшене до 18,22%. У 2022 році ВВП зменшився

до 5191928 млн. грн., а податкові надходження продовжили зростати, і становили 1091418 млн. грн. Відповідно, податкове навантаження збільшилось, і тепер його значення становить 21,03%.

Рівень податкового навантаження [45] наближений до вітчизняного (20%) характерний для Болгарії (20,62%), Боснії та Герцоговини (19,35%), Естонії (21,42%), Фінляндії (20,59%), Хорватії (20,20%), Литви (21,38%), Латвії (21,70%), Молдови (18,40%), Польщі (19,21%), Сербії (20,62%), Словачії (19,64%), Словенії (18,3%) (дані 2021 рік). Найбільше податкове навантаження у 2020-2021 роках було в Данії (у 2020 році – 34,41%, у 2021 році – 35,46%), а найменше – в Об'єднаних Арабських Еміратах (у 2020 році – 0,68%, у 2021 році – 0,54%), що відповідає обраній фінансовій політиці, фінансовій моделі та іншим додатковим фінансовим ресурсам, що формують бюджет.

Надходження податкових платежів до бюджету відбувається за певною структурою (табл. 2.1):

До Державного бюджету надходили такі податки і збори, як податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування, податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, рентна плата за користування надрами, акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів, акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів, та екологічний податок.

До місцевих бюджетів, в свою чергу, були надходження з податку та збору на доходи фізичних осіб, єдиного податку, податку на майно, туристичного збору і збору за місця для паркування транспортних засобів.

У 2020 році до Державного бюджету надійшло 567390,66 млн. грн. податків. Найбільшу питому вагу (22,29%) мав податок на додану вартість, на другому місці був податок на прибуток підприємств із питомою вагою 19,16%. На третьому місці був акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів, його питома вага становила 14,18%. Найменшу питому вагу серед усіх податкових надходжень мав екологічний податок (0,58%).

Таблиця 2.1

Суми податкових надходжень в розрізі окремих платежів, млн. грн

Назва платежу	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення (+/-)			Відносне відхилення %		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020	2021-2020	2022-2021	2022-2020
Всього по ДПС до державного бюджету (сальдо), з них:	567390,66	652076,37	698719,51	84685,71	46643,14	131328,85	14,93	7,15	23,15
податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	126486,60	155774,75	213947,96	29288,15	58173,21	87461,36	23,16	37,34	69,15
податок на прибуток підприємств	108695,04	147751,75	117049,86	39056,71	-30701,88	8354,82	35,93	-20,78	7,69
рентна плата за користування надрами	47122,10	75569,23	81011,74	28447,12	5442,51	33889,64	60,37	7,20	71,92
акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	80449,25	82858,37	60699,11	2409,12	-22159,26	-19750,15	2,99	-26,74	-24,55
акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів	4316,45	14939,06	20553,49	10622,61	5614,43	16237,04	246,10	37,58	376,17
екологічний податок	3307,23	3915,85	3322,37	608,62	-593,48	15,14	18,40	-15,16	0,46
Всього по ДПС до місцевих бюджетів (сальдо), з них:	280630,91	341164,68	392698,24	60533,77	51533,56	112067,34	21,57	15,11	39,93
податок та збір на доходи фізичних осіб	177826,01	212230,26	272245,34	34404,25	60015,09	94419,34	19,35	28,28	53,10
єдиний податок	38030,98	46282,39	47226,06	8251,41	943,67	9195,08	21,70	2,04	24,18
податок на майно	37433,38	43242,74	36790,78	5809,36	-6451,96	-642,60	15,52	-14,92	-1,72
туристичний збір	130,63	243,97	186,43	113,34	-57,54	55,80	86,77	-23,58	42,72
збір за місяця для паркування транспортних засобів	91,19	127,03	101,78	35,83	-25,25	10,58	39,29	-19,88	11,61

Джерело: складено на основі даних Державної податкової служби [28].

До місцевих бюджетів у 2020 році надійшло 280630,91 млн. грн. податків. Найбільший обсяг сплаченого податку становив податок та збір на доходи фізичних осіб (питома вага 63,37%), а найменший – збір за місця для паркування транспортних засобів (питома вага 0,03%) та туристичний збір (питома вага 0,05%).

У 2021 році до Державного бюджету надійшло на 84685,71 млн. грн. або на 14,93% податкових надходжень більше, ніж у 2020 році, і становили 652076,37 млн. грн., а також змінилась їх структура. На першому місці залишився податок на додану вартість із питомою вагою 27,45%. Цей показник зріс на 29288,15 млн. грн або 23,16% порівняно із попереднім 2020 роком. Податок на прибуток підприємств збільшився на 7 п.п. у своїй питомій вазі та становив 26,04%. У грошовому еквіваленті він збільшився на 39056,71 млн. грн. або на 35,93%. Також бачимо суттєве зростання надходжень з рентної плати за користування надрами (на 28447,12 млн. грн. або на 60,37%), і акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів. Порівняно з 2020 роком він зріс на 10622,61 млн. грн. або на 246,10%. Найменшу питому вагу так само мав екологічний податок (0,69%), який зріс на 608,62 млн. грн. або на 18,40%.

До місцевих бюджетів у 2021 році надійшло на 60533,77 млн. грн або на 21,57% податкових надходжень більше, порівняно з 2020 роком, і становили 341164,68 млн. грн. найбільший обсяг сплаченого податку становив податок та збір на доходи фізичних осіб (питома вага 75,63%), порівняно з попереднім роком, надходження зросли на 34404,25 млн. грн. або на 19,35%, а найменший обсяг становили збір за місця для паркування транспортних засобів (питома вага 0,05%), надходження якого зросли на 35,83 млн. грн або на 39,29%, а також туристичний збір (питома вага 0,09%), надходження якого зросли на 243,97 млн. грн або на 86,77%.

У 2022 році до Державного бюджету надійшло на 46643,14 млн. грн. або на 7,15% податкових надходжень більше, ніж у 2021 році, і становили 698719,51 млн. грн. Незмінно на першому місці із питомою вагою 37,71% знаходиться податок на додану вартість, який зріс на 58173,21 млн. грн. або 37,34% порівняно з 2021 роком.

На другому місці також залишився податок на прибуток підприємств, із питомою вагою 20,63%. Але, він зменшився на 30701,88 млн. грн. або на 20,78% порівняно із попереднім роком і становив 117049,86 млн. грн. у зв'язку з війною, бо багато підприємств було пошкоджено, або була втрачена можливість продовжувати підприємницьку діяльність. Третє місце із питомою вагою 14,28% зайняла рентна плата за користування надрами. Вона зросла на 33889,64 млн. грн. або 7,2% порівняно з попереднім роком, і загальна сума надходжень становила 81011,74 млн. грн. Значно зменшились надходження таких податків, як акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (на 22159,26 млн. грн або на 26,74%) та екологічний податок (на 593,48 млн. грн. або на 15,16%).

До місцевих бюджетів у 2022 році надійшло на 51533,56 млн. грн або на 15,11% податкових надходжень більше, порівняно з 2021 роком, і становили 392698,24 млн. грн. Найбільший обсяг сплаченого податку незмінно становив податок та збір на доходи фізичних осіб (питома вага 97,01%), а найменший – збір за місця для паркування транспортних засобів (питома вага 0,04%), його обсяг скоротився на 25,25 млн. грн. або на 23,58% і становив 101,78 млн. грн. Питома вага туристичного збору становила 0,07%, а його надходження скоротились на 57,54 млн. грн. або на 23,58% і становили 186,43 млн. грн. Також скоротилися надходження податку на майно на 642,60 млн. грн. або на 14,92%, які становили 36790,78 млн. грн.

Далі варто розглянути надходження податкових платежів в розрізі видів економічної діяльності (табл. 2.2). Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010) складається з 21 секції. У 2020 році загальна сума податкових надходжень склала 698719,51 млн. грн. Найбільшу питому вагу (13%) мала секція В «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів». Друге місце зайняла секція С «Переробна промисловість» (12,33%), третє – секція М «Професійна, наукова та технічна діяльність» (11,08%). Найменше податків сплатила секція S «Надання інших видів послуг» (питома вага 0,15%). Секція U «Діяльність екстериторіальних організацій та органів» мала податкові відшкодування у розмірі 55,259 млн. грн. Дві треті секцій мають питому вагу менше 5%.

Таблиця 2.2

Суми податкових надходжень в розрізі видів економічної діяльності, млн. грн

Назва виду діяльності за КВЕД	КВЕД	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення (+/-)			Відносне відхилення %		
					2021-2020	2022-2021	2022-2020	2021-2020	2022-2021	2022-2020
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	A	31 998,28	32 094,18	23 057,63	95,9	-9 036,6	-8 940,7	0,30	-28,16	-27,94
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	B	90 864,34	145 713,25	128 837,75	54 848,9	-16 875,5	37 973,4	60,36	-11,58	41,79
Переробна промисловість	C	86 150,86	96 817,70	91 198,24	10 666,8	-5 619,5	5 047,4	12,38	-5,80	5,86
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	D	36 251,36	56 125,75	69 432,78	19 874,4	13 307,0	33 181,4	54,82	23,71	91,53
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	E	4 212,77	5 101,97	4 398,71	889,2	-703,3	185,9	21,11	-13,78	4,41
Будівництво	F	16 358,27	19 123,63	16 851,69	2 765,4	-2 271,9	493,4	16,90	-11,88	3,02
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	G	40 935,77	73 685,34	107 711,28	32 749,6	34 025,9	66 775,5	80,00	46,18	163,12
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	H	42 086,40	47 658,50	44 000,18	5 572,1	-3 658,3	1 913,8	13,24	-7,68	4,55
Тимчасове розміщення й організація харчування	I	2 151,52	2 514,95	1 581,30	363,4	-933,6	-570,2	16,89	-37,12	-26,50
Інформація та телекомунікації	J	22 484,12	26 825,29	26 295,33	4 341,2	-530,0	3 811,2	19,31	-1,98	16,95
Фінансова та страхова діяльність	K	47 921,66	44 092,61	56 854,71	-3 829,0	12 762,1	8 933,1	-7,99	28,94	18,64
Операції з нерухомим майном	L	8 970,70	10 750,00	9 152,65	1 779,3	-1 597,3	182,0	19,83	-14,86	2,03
Професійна, наукова та технічна діяльність	M	77 452,15	25 371,32	23 807,58	-52 080,8	-1 563,7	-53 644,6	-67,24	-6,16	-69,26
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	N	8 436,11	10 766,04	9 940,40	2 329,9	-825,6	1 504,3	27,62	-7,67	17,83
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	O	21 847,22	25 155,31	49 625,86	3 308,1	24 470,6	27 778,6	15,14	97,28	127,15
Освіта	P	6 362,94	8 195,99	7 718,77	1 833,1	-477,2	1 355,8	28,81	-5,82	21,31
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Q	7 633,77	10 121,88	9 700,30	2 488,1	-421,6	2 066,5	32,59	-4,17	27,07
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	R	1 367,53	1 717,04	1 605,09	349,5	-112,0	237,6	25,56	-6,52	17,37
Надання інших видів послуг	S	1 030,22	1 267,66	1 168,15	237,4	-99,5	137,9	23,05	-7,85	13,39
Діяльність домашніх господарств	T	12 929,95	9 022,31	15 775,93	-3 907,6	6 753,6	2 846,0	-30,22	74,85	22,01
Діяльність екстериторіальних організацій і органів	U	-55,26	-44,36	5,16	10,9	49,5	60,4	-19,72	-111,64	-109,34
Всього	Z	698 719,51	652 076,37	567 390,66	-46 643,1	-84 685,7	-131 328,9	-6,68	-12,99	-18,80

Джерело: складено на основі даних Державної податкової служби і КВЕД-2010 [11, 28].

У 2021 році податкових надходжень надійшло на 46643,1 млн. грн. або 6,68% менше, ніж минулого періоду, їх сума склала 652076 млн. грн. За питомою вагою перші дві позиції займають ті ж самі секції: В «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів» (22,35%) та С «Переробна промисловість» (14,85%). Податкові надходження з секції В збільшились на 54848,9 млн. грн. або 70,36% і становили 145713 млн. грн. Секція С сплатила на 10666,8 млн. грн. або 12,38% більше, ніж минулого року, загальна сума сплати становила 96817,7 млн. грн. Третє місце в цьому році посіла секція Г «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» з питомою вагою 11,3%. З цієї секції надійшло на 32749,6 млн. грн. або на 80% більше, порівняно з 2020 роком, і становила 73685,3 млн. грн. Так само, як і в 2020, бачимо найменшу кількість податкових надходжень від секції S «Надання інших видів послуг» (питома вага 0,19%). Вони зросли на 237,44 млн. грн. або на 23,05% і становили 1267,66 млн. грн. Бачимо ту ж ситуацію із секцією U, яка мала податкові відшкодування на суму 44,36 млн. грн. Також, варто звернути увагу на те, що секція К «Фінансова та страхова діяльність» сплатила на 3829,05 млн. грн. або на 8% податків менше ніж минулого року.

У 2022 році спостерігаємо зменшення податкових надходжень на 84685,7 млн. грн. або на 12,99%, із загальною сумою надходжень 567391 млн. грн. Безперечним лідером з податкових надходжень залишається секція В «Добувна промисловість та розроблення кар'єрів», питома вага якої склала 22,71%. Проте, спостерігаємо зменшення обсягу надходжень на 16875,5 млн. грн. або на 11,58%, і їх сума склала 128838 млн. грн. Друге місце посіла секція Г «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» із питомою вагою 18,98%. Надходження збільшились на 34025,9 млн. грн. або на 46,18% і становили 107711 млн. грн. На третє місце змістилась секція С, питома вага якої 16,07%. Вона сплатила менше податків на 5619,46 млн. грн. або на 5,8%, і становила 91198,2 млн. грн. Найменша кількість податкових надходжень цього року надійшла від секції U «Діяльність екстериторіальних організацій та органів» у розмірі 5,16 млн. грн. (питома вага 0,001%). Варто зазначити, що у 2022 році багато секцій сплатило

податків менше, ніж минулого року, (такі секції, як А, В, С, Е, F, Н, I, J, L, N, P, Q, R, S) що пов'язано із початком повномасштабного вторгнення росії в Україну. Тим часом, у секції О «Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування» збільшились обсяги сплачених податків майже вдвічі (на 24470,6 млн. грн. або на 97,28%).

2.2. Аналіз оподаткування підприємств харчової промисловості за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» у 2020-2022 роках внесено до реєстру великих платників податків [46], тобто ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» виконує вимоги Податкового кодексу України щодо доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали (еквівалент 50 мільйонів євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період) або загальна сума податків, зборів, платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, крім митних платежів, за такий самий період перевищує еквівалент 1,5 мільйона євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період.

Сукупний дохід ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» для цілей визначення податку на прибуток становив 2 578 млн. грн у 2020 році, 2599 млн. грн. у 2021 році та 2644 млн. грн. у 2022 році, що перевищує 40 млн. грн. і не дає можливості нараховувати податок на прибуток без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці.

Витрачання з поточного податку на прибуток ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» у 2020 році становили 23278 тис. грн., з них 16401 тис. грн. складала витрати з податку на прибуток за ставкою 18%. Також були відстрочені податкові активи у розмірі 2605 тис. грн. Сукупні витрати з податку на прибуток у 2020 році становили 20673 тис. грн. У 2021 році витрачання з поточного податку на прибуток складала

24693 тис. грн., з них за ставкою 18% - 20626 тис. грн. Відстрочені податкові активи у 2021 році становили 1331 тис. грн. Сукупні витрати з податку на прибуток у 2021 році були у розмірі 23362 тис. грн.

ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» є платником податку на прибуток на загальних підставах і не може бути платником єдиного податку, оскільки показники річного доходу та кількості найманих працівників перебуває за визначеними Податковим кодексом межами. Під час нарахування податку на прибуток ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» керується статтею 134 Податкового кодексу України, за яким зобов'язане визначати податкові зобов'язання з урахуванням різниць.

Тимчасові податкові різниці виникали за наступними трьома напрямками:

1) основні засоби – різниці, що виникають при нарахуванні амортизації основних засобів відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (стаття 138 розділу III Податкового кодексу України). У 2020 році тимчасові різниці за основними засобами становили 150 тис. грн, у 2021 році збільшилися до 177 тис. грн.;

2) резерв очікуваних кредитних збитків – різниці, що виникають при формуванні резерву сумнівних боргів відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (стаття 139 розділу III Податкового кодексу України); У 2020 році тимчасові різниці становили 1168 тис. грн, у 2021 році збільшилися до 1563 тис. грн.;

3) забезпечення для відшкодування наступних витрат – різниці, що виникають при формуванні забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (стаття 139 розділу III Податкового кодексу України). У 2020 році тимчасові різниці становили 11796 тис. грн, у 2021 році збільшилися до 12911 тис. грн.

Визначення сукупного доходу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» для цілей визначення податку на прибуток відбувається відповідно до ст. 134 Податкового кодексу України: «до річного доходу від будь-якої діяльності, визначеного за правилами бухгалтерського обліку, включається дохід (виручка) від реалізації продукції, інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи» [28].

Окрім розглянутого податку на прибуток ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» має податкові обов'язки з інших податків та зборів:

- податок на доходи фізичних осіб (виконує функції податкового агента за оподаткуванням заробітної плати працівників);
- податок на додану вартість (індивідуальний податковий номер: 003821513025);
- екологічний податок;
- мито;
- податок на майно (земельний податок за земельними ділянками в оренді, станом на початок 2023 року – 6 ділянок);
- рентна плата за спеціальне використання води;
- інші податки в окремі періоди.

Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» (рис. 2.2) мали позитивну динаміку протягом досліджуваного періоду. У 2020 році вони склали 45927 тис. грн., у 2021 році були на рівні 49276 тис. грн., та у 2022 році становили 51211 тис. грн.

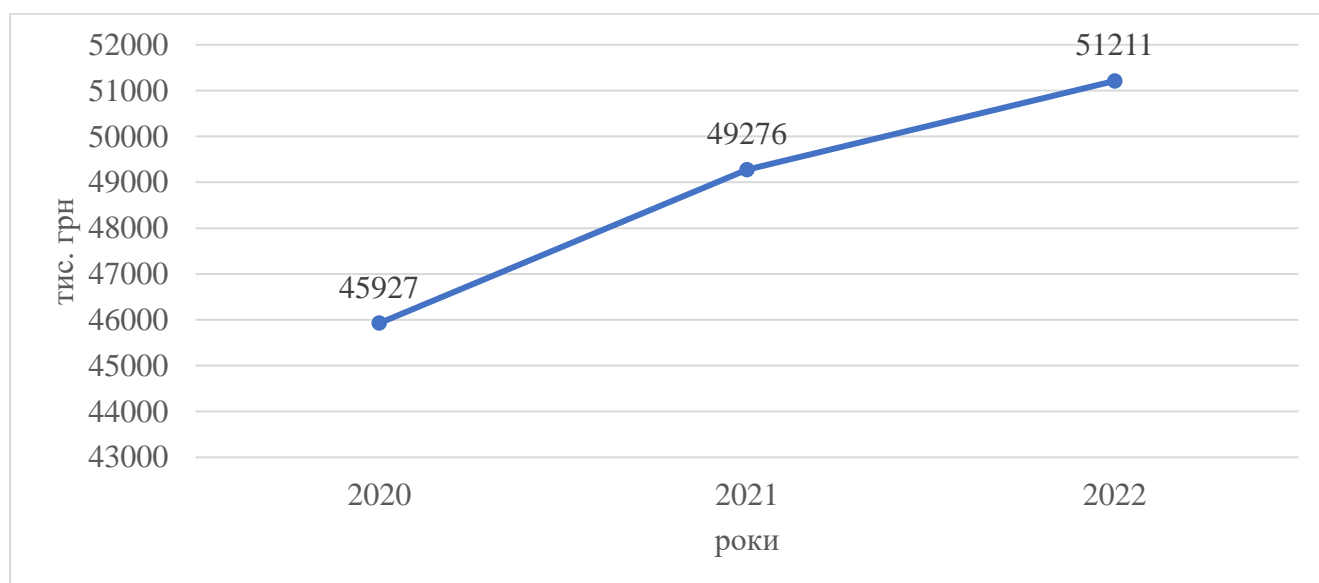

Рис. 2.2. Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» визначає податкові зобов'язання та податковий

кредит з податку на додану вартість. Для нарахування податкових зобов'язань використовують ставку 20% у разі реалізації продукції підприємства на території України (стаття 193 Податкового кодексу України), та ставку 0% у разі реалізації продукції в режимі експорту (стаття 195 Податкового кодексу України). Частка експорту готової продукції та послуг у отриманих доходах від реалізації продукції у 2020 році становила 26,2%, у 2021 році 23,32%. Тобто, зменшення частки експорту призводить до зменшення обсягів бюджетного відшкодування податку на додану вартість.

На рис. 2.3. бачимо спадну динаміку відшкодування податку на додану вартість підприємства. У 2020 році сума повернення була найбільша і складала 81933 тис. грн., у 2021 році спостерігаємо значний спад відшкодувань, який був на рівні 16713 тис. грн.

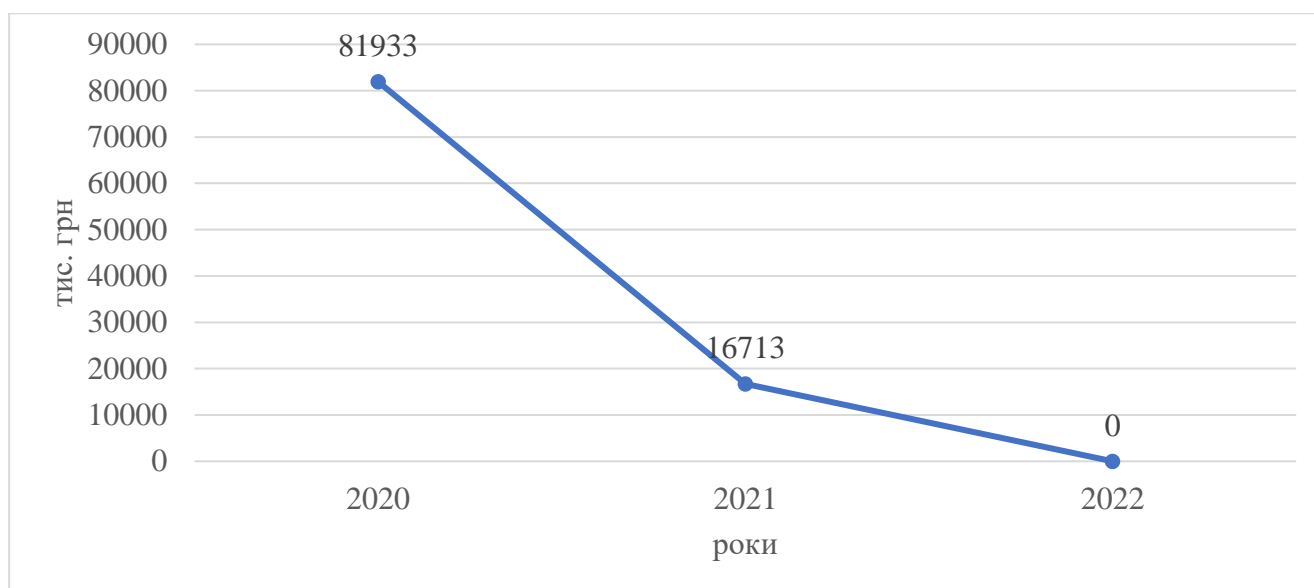

Рис. 2.3. Відшкодування (повернення) податку на додану вартість ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

У 2022 році не відбулося бюджетного відшкодування податку на додану вартість, що пов'язане з воєнним станом та дефіцитом коштів на казначейському рахунку. Не відшкодована частина коштів податку на додану вартість відображена в балансі підприємства як «Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом».

З рис. 2.4. можна прослідкувати зростання дебіторської заборгованості з інших податків та зборів ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». У 2020 році дебіторська заборгованість зменшилась на 26244 тис. грн порівняно з 2019 роком. У 2021 році бачимо, що дебіторська заборгованість починає збільшуватись, та у порівнянні з 2020 роком зросла на 1729 тис. грн. У 2022 році відбулось стрімке зростання на 70526 тис. грн порівняно з 2021 роком. Станом на 2022 рік сума дебіторської заборгованості з бюджетом складає 92817 тис. грн.

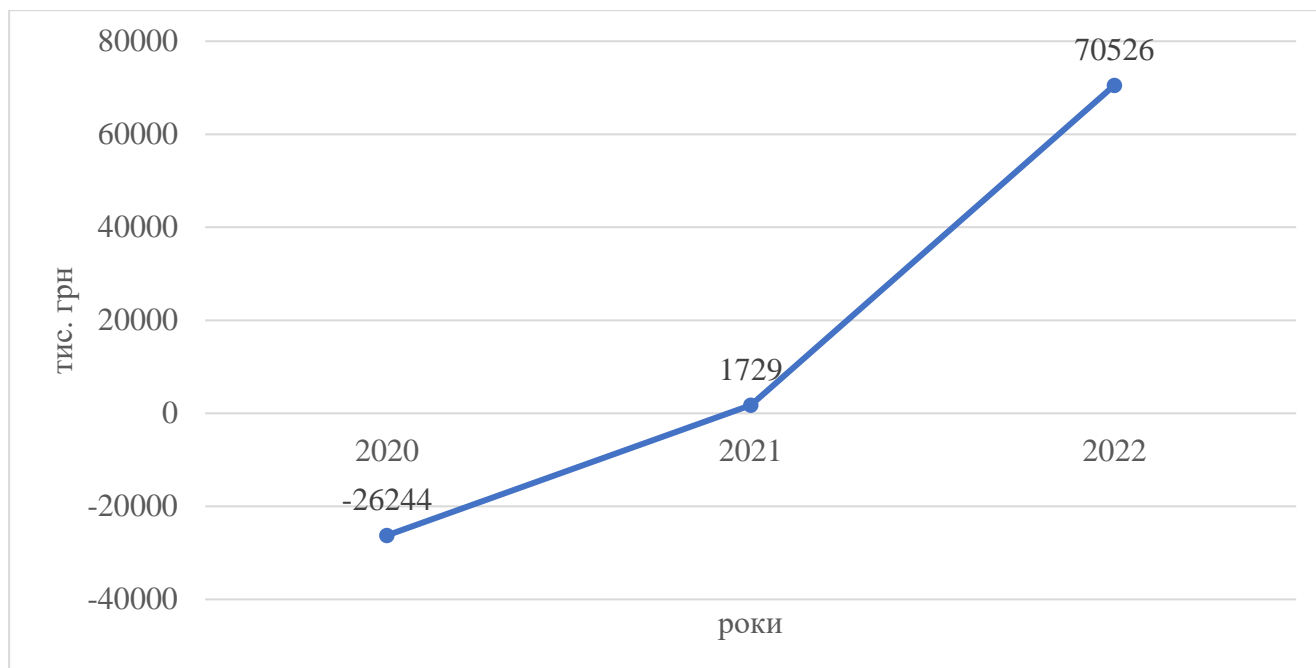

Рис. 2.4. Зростання дебіторської заборгованості з інших податків та зборів ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

З рис. 2.5. бачимо чистий розмір витрат на оплату зобов'язань з інших податків та зборів ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». У 2020 році на підприємстві був від'ємний чистий розмір витрат на оплату зобов'язань, а саме 9762 тис. грн, що свідчить про те, що підприємство не сплачувало ніяких податків та зборів за цей рік. У 2021 році показник вже був додатній, та складав 30834 тис. грн, що означає, що підприємство сплатило ці кошти за своїми податковими зобов'язаннями. У 2022 році знову бачимо від'ємний показник 19315 тис. грн., що свідчить про відсутність сплати інших податків та зборів та наявності заборгованості перед підприємством.

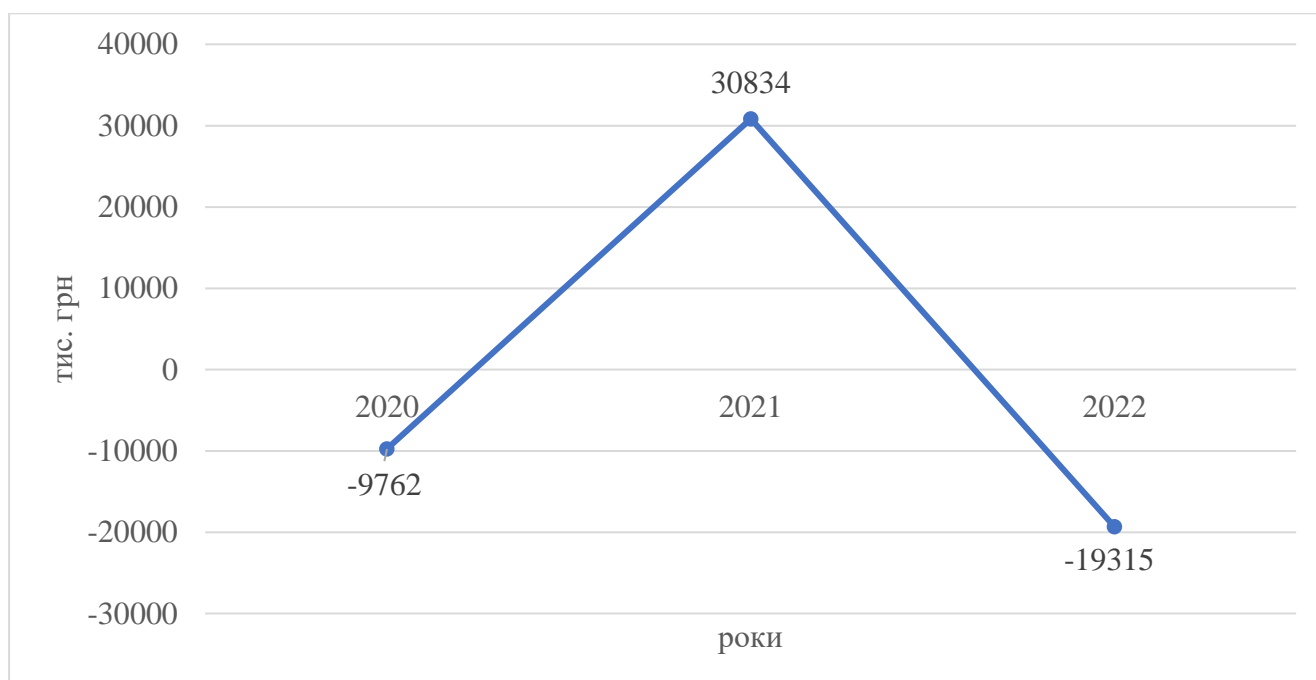

Рис. 2.5. Чистий розмір витрат на оплату зобов'язань з інших податків та зборів ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Отже, ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» у 2020-2022 роках відповідає вимогам Податкового кодексу України щодо статусу великого платника податків. Сукупний дохід підприємства зростав протягом розглянутого періоду, що перевищує поріг для нарахування податку на прибуток без коригування фінансового результату. Витрати на оплату зобов'язань з податків та зборів мали позитивну динаміку і також збільшувалися протягом розглянутого періоду. ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» має податкові зобов'язання з податку на прибуток, податку на доходи фізичних осіб, податку на додану вартість, екологічного податку, мита, податку на майно, рентної плати за спеціальне використання води та інших податків і зборів. Зменшення частки експорту призводить до зменшення обсягів бюджетного відшкодування податку на додану вартість. У 2022 році не відбулося бюджетного відшкодування податку на додану вартість через воєнний стан та дефіцит коштів на казначейському рахунку, що призвело до зростання дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом.

2.3. Оцінка податкового навантаження підприємств харчової промисловості за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Оцінка податкового навантаження підприємств передбачає визначення не лише абсолютних розмірів витрат на оплату податкових зобов'язань, а й визначення відносних показників податкового навантаження. Наукові підходи до визначення показників податкового навантаження обґрунтовані у працях Бойко С. В. [4, 5], Дегтярьової О. А. [4], Марченко О. В. [21], Колодяжної Т. В. [21], Орищина Т. [25], Яковець Т. [40].

З рис. 2.6 бачимо динаміку загального податкового навантаження ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». Податкові платежі у 2020 році становили 73436 тис. грн., в тому числі 27509 тис. грн. податку на прибуток, 45927 тис. грн. з інших податків та зборів. У 2021 році зобов'язання з податків та зборів становили 81929 тис. грн, в тому числі 32653 тис. грн з податку на прибуток, та 49276 тис. грн з інших податків та зборів. У 2022 році було нараховано 57704 тис. грн податків та зборів, з них 6493 тис. грн з податку на прибуток, та 51211 тис. грн з інших податків та зборів. Абсолютні розміри податкових платежів збільшувалися у 2021 році на 8493 тис. грн., та зменшувалися у 2022 році на 24225 тис. грн. У тому числі, з податку на прибуток у 2021 році збільшились на 5144 тис. грн., та у 2022 році зменшились на 26160 тис. грн. А з інших податків та зборів маємо зростання на 3349 тис. грн. у 2021 році, та на 1935 тис. грн у 2022 році.

Динаміка загального податкового навантаження позитивна, за досліджуваній період показник зріс на 0,06 п.п. у 2021 році, та на 0,04 п.п у 2022 році. Загалом за весь період відбулося зростання показника на 0,1 п.п. Отже, можна зробити висновок, що податкові вилучення складають більше половини комерційного прибутку, який становив 247263 тис. грн. у 2020 році, 239348 тис. грн. у 2021 році, та 183486 тис. грн. у 2022 році. Збільшення загального податкового навантаження у 2022 році відбулося внаслідок зменшення податкових платежів (24225 тис. грн) і ще більшого зменшення комерційного прибутку (55862 тис. грн).

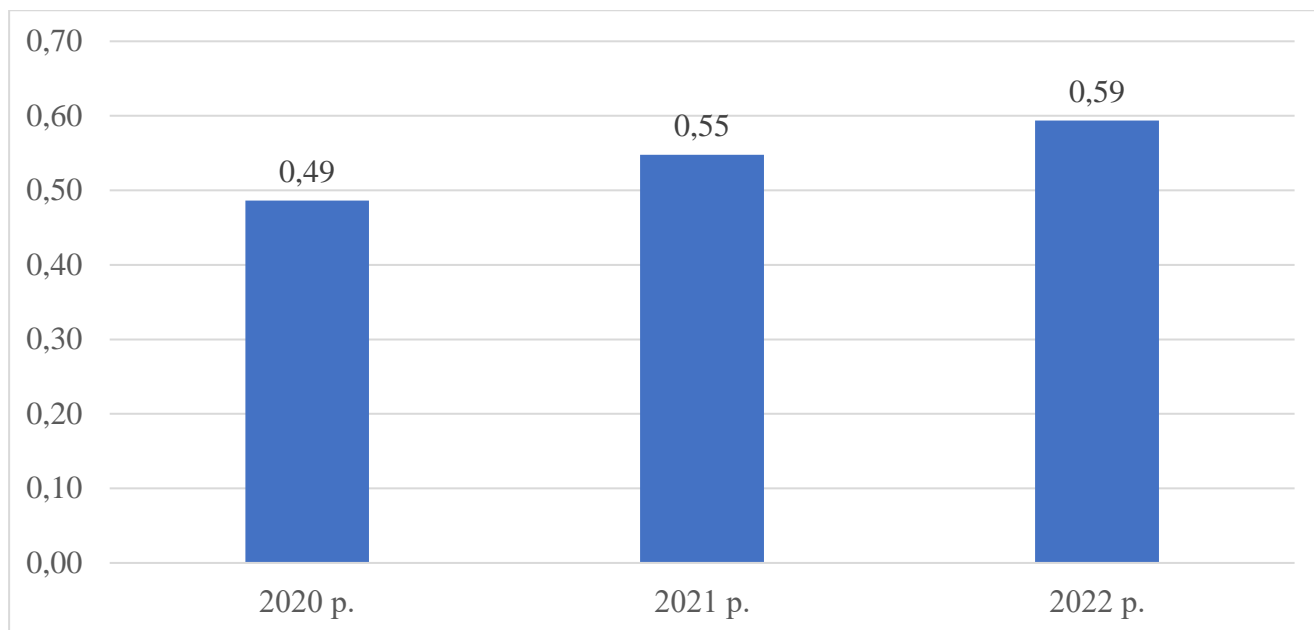

Рис. 2.6. Загальне податкове навантаження ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»
Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Що стосується податкового навантаження за доходами (рис. 2.7), то тут спостерігаємо коливальну динаміку зі значним спадом у 2022 році. На початку досліджуваного періоду (2020 рік) показник становив 0,047 п.п, а на його кінець (2022 рік) – знизився до 0,041 п.п.

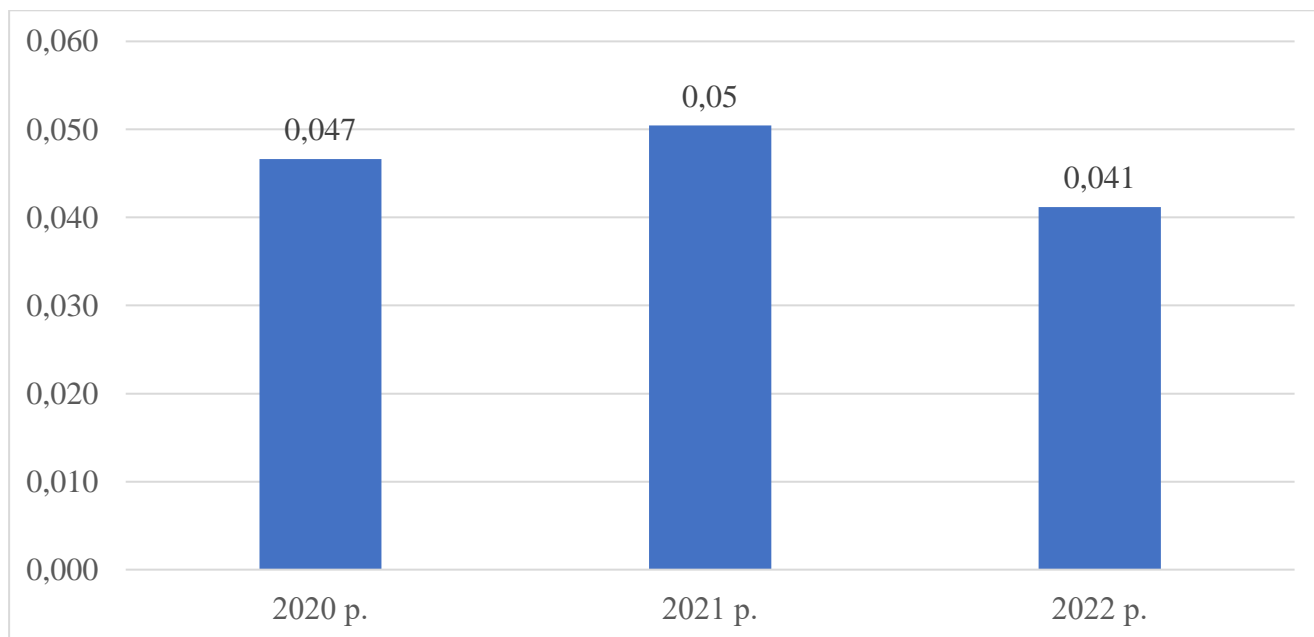

Рис. 2.7. Податкове навантаження за доходами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»
Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Досліджуючи податкове навантаження за витратами (рис. 2.8), спостерігаємо незначний зріст у 2021 році (на 0,005 п.п.) та зниження у 2022 році (на 0,014 п.п.). За аналізований період, податкове навантаження зменшилось на 0,009 п.п.

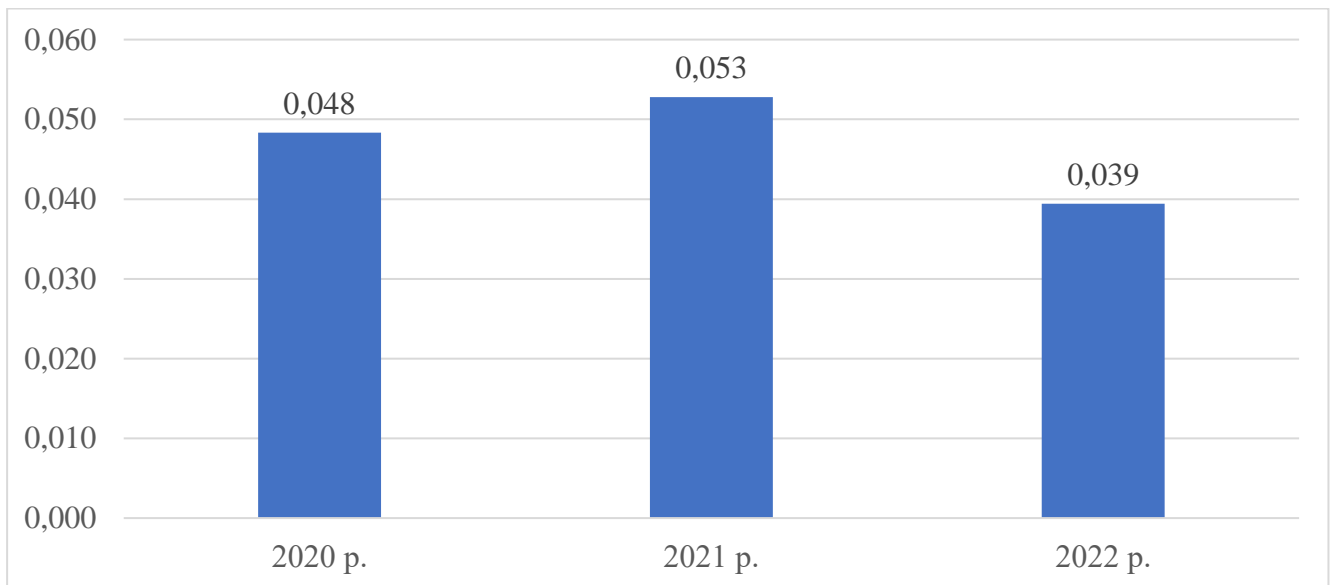

Рис. 2.8. Податкове навантаження за витратами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»
Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Аналізуючи податкове навантаження на грошові потоки (рис. 2.9), бачимо, що показник у 2022 році знизився та є меншим, ніж на початку досліджуваного періоду (0,038 п.п. у 2020 році та 0,035 п.п. у 2022 році). У 2021 відбулось зростання показника на 0,008 п.п.

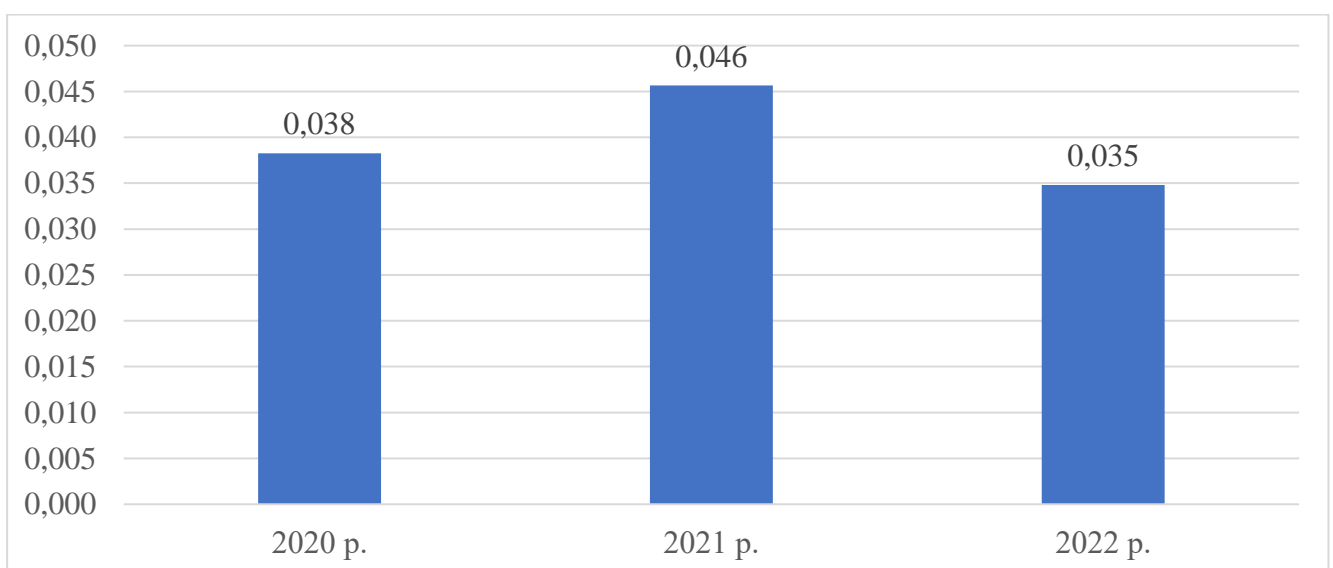

Рис. 2.9. Податкове навантаження на грошові потоки ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»
Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Отже, загальне податкове навантаження у 2022 році складало близько 60%, податкове навантаження за доходами на рівні 4%, навантаження за витратами складає 4% і податкове навантаження на грошові потоки є на рівні 3,5%.

Далі варто провести аналіз податкового навантаження ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» з податку на прибуток.

Ефективна ставка податку (рис. 2.10) на прибуток у 2020 році становила 22,69%, у 2021 році вона зменшилась на 2,3 п.п. та становила 20,39%, та у 2022 році ефективна ставка податку збільшилась на 83,92 п.п. та склала 104,31%, за рахунок одночасності збитку до оподаткування та сплати податку на прибуток.

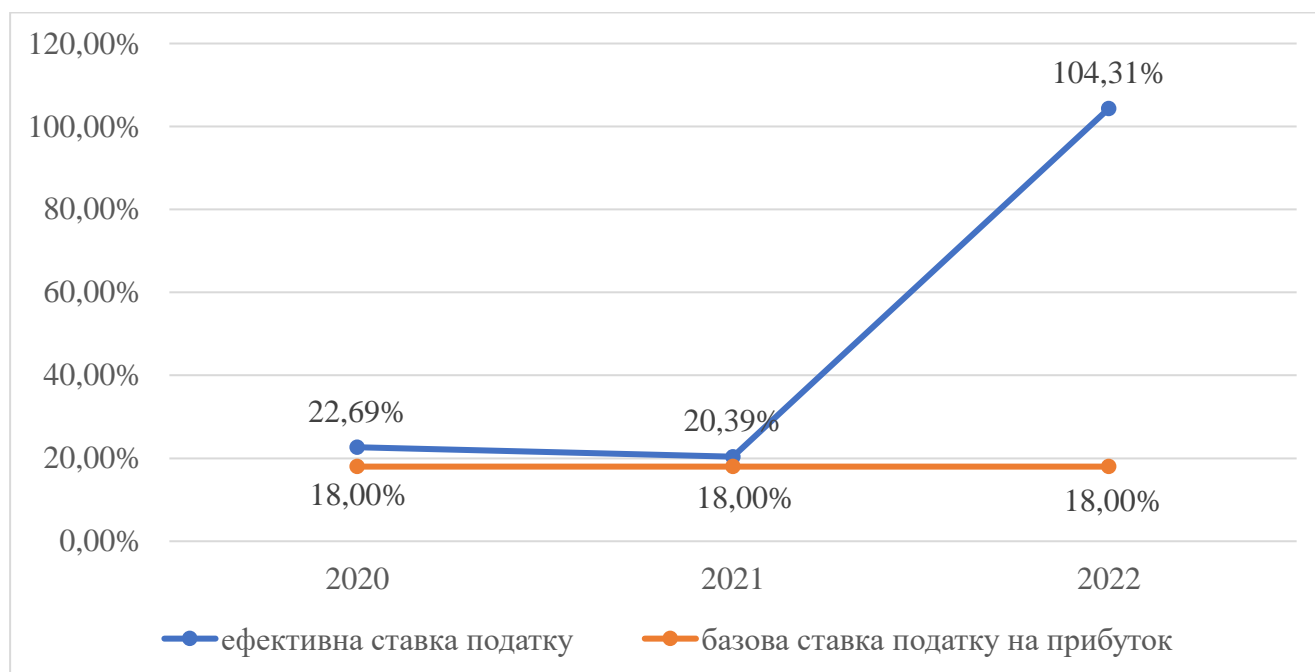

Рис. 2.10. Ефективна ставка податку на прибуток ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»
Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Показники податкового навантаження доцільно поррахувати з урахуванням бюджетного відшкодування податку на додану вартість та дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, рорахунок яких представлений у табл. 2.3.

**Обліково-аналітичне забезпечення оцінки податкового навантаження
(розроблено для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»)**

№ п/п	Показник	Формула
1	Загальне податкове навантаження (t)	(Податки та збори сплачені – відшкодування ПДВ – дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом) / Комерційний прибуток
2	Податкове навантаження за доходами (trev)	(Податки та збори сплачені – відшкодування ПДВ – дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом) / Доходи підприємства
3	Податкове навантаження за витратами (tcost)	(Податки та збори сплачені – відшкодування ПДВ – дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом) / Витрати підприємства
4	Податкове навантаження на грошові потоки (tcash flow1)	(Податки та збори сплачені – відшкодування ПДВ) / Вихідні грошові потоки

Джерело: розроблено на основі [12] та з урахуванням фінансової звітності підприємства.

Розрахувавши нові показники податкового навантаження із внесеними змінами (табл. 2.4), бачимо, що загальне податкове навантаження у 2020 році становило 0,07 п.п., у 2021 році – 0,38 п.п., та у 2022 році показник був на рівні 0,09 п.п. Досліджуючи податкове навантаження за доходами, отримали 0,01 п.п. У 2020 році, у 2021 році – 0,04 п.п., у 2022 році – 0,01 п.п. Аналізуючи податкове навантаження за витратами, маємо у 2020 році значення 0,01 п.п., у 2021 році показник збільшився до 0,04 п.п., та у 2022 році зменшився до значення 0,01 п.п. Розглядаючи показник податкового навантаження на грошові потоки, отримали наступні значення: 0,01 п.п. у 2020 році, 0,04 у 2021 році, та 0,04 п.п. у 2022 році.

Таблиця 2.4

Оцінка податкового навантаження ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Показник	2020	2021	2022
Загальне податкове навантаження	0,07	0,38	0,09
Податкове навантаження за доходами	0,01	0,04	0,01
Податкове навантаження за витратами	0,01	0,04	0,01
Податкове навантаження на грошові потоки	0,01	0,04	0,04

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

Тепер варто оцінити відхилення між початково розрахованими показниками, та показниками із внесеними змінами (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Відхилення податкового навантаження ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Показник	2020	2021	2022
Загальне податкове навантаження	-0,41	-0,16	-0,51
Податкове навантаження за доходами	-0,04	-0,02	-0,04
Податкове навантаження за витратами	-0,04	-0,02	-0,03
Податкове навантаження на грошові потоки	-0,03	-0,01	-

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства.

З таблиці 2.5 бачимо, що за загальним податковим навантаженням нові розраховані значення менші за початкові за весь досліджуваний період. У 2020 році показник менший на 0,41 п.п., у 2021 році – на 0,16 п.п., та у 2022 році – на 0,51 п.п. Досліджуючи податкове навантаження за доходами, бачимо, що нові значення показника також менші за початкові. У 2020 році показник менший на 0,04 п.п., у 2021 році – на 0,02 п.п., та у 2022 році на 0,04 п.п. Аналізуючи податкове навантаження за витратами, бачимо також від’ємні значення: у 2020 році показник був менший на 0,04 п.п., у 2021 році – на 0,02 п.п., у 2022 році – 0,03 п.п. Оцінюючи податкове навантаження на грошові потоки, бачимо, що у 2020 році показник зменшився на 0,03 п.п., у 2021 році – на 0,01 п.п., а у 2022 році ніяких змін не відбулося, оскільки за цей рік відсутнє податкове відшкодування з бюджету.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ

3.1. Перспективи оптимізації податкового ризику ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Міністерством фінансів України було затверджено Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків [29]. Розділом III цього порядку визначено Порядок відбору до плану-графіка платників податків - юридичних осіб, фінансових установ, постійних представництв та представництв нерезидентів, а саме в пункті 5 зазначені Критерії відбору платників податків - юридичних осіб різного ступеня ризику.

Для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» розраховано критерії, які можна було оцінити за формами фінансової звітності, результати яких представлено у таблицях 3.1, 3.2 та 3.3.

Таблиця 3.1

Критерії відбору платників податків – юридичних осіб високого ступеня ризику (розраховано для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»)

Критерії	2020	2021	2022
1	2	3	4
1) високого ступеня ризику:			
рівень зростання податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень зростання доходів платника податків, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, %	-29,87 1,78	13,01 0,83	-78,30 1,74
рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю	2,43 0,8	1,81 0,9	2,18 0,19
інші операційні витрати перевищують 30 відсотків загальних витрат операційної діяльності, %	1,03	1,12	2,36
декларування від'ємного значення фінансового результату від операційної діяльності, тис. грн.	175270	142062	103509
здійснення платниками податків коригування звітності шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці понад 30 відсотків;	-	-	-

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
здійснення операцій з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) нижче собівартості, тис. грн.	261111	243416	253891
різниця між собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не перевищує 10 відсотків собівартості реалізованої продукції, %	-11,36	-10,45	-10,66
зростання удвічі та більше кредиторської заборгованості за продукцію (товари, роботи, послуги) протягом двох попередніх (звітних) років при зростанні запасів, разів	1,02	0,80	2,32
сума інших операційних витрат, витрат на збут та адміністративних витрат перевищує собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	-2196138	-2212313	-2223083
інші операційні витрати перевищують суму матеріальних затрат та витрат на оплату праці, тис. грн	-2087068	-2079327	-2111105
рівень сплати податку на прибуток знизився на 50 та більше відсотків порівняно з календарним роком, що передував останній документальній плановій перевірці платника податків, %	-5,79	18,70	-80,12
невідповідність залишків запасів на складах до обсягів реалізації, тис. грн.	-2348984	-2328893	-2170968
зменшення вартості основних фондів у значних обсягах при відсутності збільшення сплати податку на прибуток, %	39,61 -5,79	4,89 18,70	-2,20 -80,12
сума довгострокових зобов'язань і забезпечень більше ніж 10 млн грн або перевищує 30 відсотків загальних обсягів постачання, тис. грн., %	44021 0,02	342157 0,1	411487 0,2
дебіторська заборгованість перевищує кредиторську більше ніж у 2 рази, разів	1,20	1,32	0,83

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства та [29].

Згідно з таблицею 3.1, бачимо, що ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» підпадає під 3 критерії ризику у 2020 році, а саме, у підприємства рівень зростання податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень зростання доходів (фактичне значення -29,87%, хоча має бути не менше 0,89%), рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за галуззю (сплата за галуззю – 2,43%, в той час як цей рівень сплати на підприємстві складає 0,8%) та сума довгострокових зобов'язань і забезпечень більше ніж 10 млн. грн. (фактичне значення 44,021 млн. грн). За рештою досліджуваних критеріїв ризиковості підприємство виконує норми. Отже, у 2020 році ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» не включається до підрозділу А (платники податків, які належать до кластерних об'єднань платників податків, та їх контрагенти) бо воно має менше ніж три критерії високого ступеня ризику.

У 2021 році підприємство підпадає під 2 критерії ризику: рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за галуззю (сплата за галуззю – 1,81%, в той час як цей рівень сплати на підприємстві складає 0,9%) та сума довгострокових зобов'язань і забезпечень більше ніж 10 млн. грн. (фактичне значення 342,157 млн. грн). Можна зробити такий же висновок, як і для попереднього року – підприємство не є ризиковим.

У 2022 році ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» підпадає одразу під 7 критеріїв ризиковості: у підприємства рівень зростання податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень зростання доходів (фактичне значення -78,3%, хоча має бути не менше 0,87%), рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за галуззю (сплата за галуззю – 2,18%, в той час як цей рівень сплати на підприємстві складає 0,19%) та сума довгострокових зобов'язань і забезпечень більше ніж 10 млн. грн. (фактичне значення 342,157 млн. грн), інші операційні витрати перевищують 30 відсотків загальних витрат операційної діяльності (маємо 37,74%); зросло удвічі та більше кредиторської заборгованості за продукцію (товари, роботи, послуги) протягом двох попередніх (звітних) років при зростанні запасів (фактично зросло у 2,3 рази); рівень сплати податку на прибуток знизився на 50 та більше відсотків порівняно з календарним роком, що передував останній документальній плановій перевірці платника податків (зниження на 80,12%); зменшення вартості основних фондів у значних обсягах при відсутності збільшення сплати податку на прибуток (фактичне значення зменшення вартості ОЗ – 2,2%), а також сума довгострокових зобов'язань і забезпечень більше ніж 10 млн. грн. (фактичне значення – 411,487 млн. грн.). Отже, у 2022 році ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» включається до підрозділу А (платники податків, які належать до кластерних об'єднань платників податків, та їх контрагенти) бо воно має більше ніж три критерії високого ступеня ризику.

Також для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» було розраховано критерії середнього ступеня ризику (табл. 3.2).

Критерії відбору платників податків – юридичних осіб середнього ступеня ризику (розраховано для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»)

Критерії	2020	2021	2022
2) середнього ступеня ризику:			
декларування від'ємного значення об'єкта оподаткування податком на прибуток протягом двох податкових (звітних) періодів за умови, якщо податковим (звітним) періодом є календарний квартал, або протягом одного податкового (звітного) періоду за умови, якщо податковим (звітним) періодом є календарний рік;	20673	23362	5069
декларування суми від'ємного значення, що зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду, у сумі понад 1 млн. грн. або понад 5 відсотків загального обсягу податкового кредиту, але не менше ніж 100 тис.грн за останній звітний (податковий) період;	81933	16713	-
зменшення у звітності суми нарахованого єдиного внеску за попередні періоди більше ніж на 20 відсотків загальної суми нарахованого єдиного внеску за останні 12 місяців, що передують звітному;	30,72	16,27	-4,47
наявність інформації щодо здійснення платником податків операцій з купівлі-продажу та інших способів відчуження цінних паперів, емітенти яких за рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку включені до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності;	-	-	-
різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень), та різниці, які зменшують фінансовий результат, у сумі становлять понад 30 відсотків різниць, на які збільшується фінансовий результат;	-	-	-
здійснення платником податків коригування звітності шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці від 20 до 30 відсотків;	-	-	-
наявність інформації про об'єкти оподаткування у платника податків, який не сплачує плату за землю або сплачує її в неповному обсязі, а також задекларував податкові зобов'язання без документів, які надають право використовувати земельні ділянки;	-	-	-
інші операційні витрати більші за інші операційні доходи;	7559	11757	51499
декларування протягом трьох звітних податкових періодів до відшкодування суми податку на додану вартість у розмірі понад 500 тис.грн за відсутності зовнішньоекономічних операцій або за наявності одночасно експортних та імпорتنих операцій та відсутності інформації щодо власних або орендованих основних фондів;	-	-	-
сплата податку на прибуток за відповідний рік в обсязі менше 1,5 відсотка від обсягу відшкодованого податку на додану вартість у розмірі понад 10 млн грн впродовж календарного року;	-128098	-126387,31	-

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства та [29].

Згідно з таблицею 3.2, бачимо, що ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» підпадає під 3 критерії ризику у 2020 році, а саме, декларування суми від'ємного значення, що

зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду, у сумі понад 1 млн. грн. або понад 5 відсотків загального обсягу податкового кредиту, але не менше ніж 100 тис.грн за останній звітний (податковий) період (фактичне значення 81933 тис. грн); інші операційні витрати більші за інші операційні доходи (витрати більші на 7559 тис. грн.); а також сплата податку на прибуток за 2020 рік в обсязі менше 1,5 відсотка від обсягу відшкодованого податку на додану вартість у розмірі понад 10 млн. грн. впродовж календарного року (податок на прибуток в обсязі менший на 128098 тис. грн).

У 2021 році підприємство підпадає під ті ж самі критерії середнього ступеня ризику: декларування суми від'ємного значення, що зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду, у сумі понад 1 млн. грн. або понад 5 відсотків загального обсягу податкового кредиту, але не менше ніж 100 тис. грн за останній звітний (податковий) період (фактичне значення 16713 тис. грн.); інші операційні витрати більші за інші операційні доходи (витрати більші на 11757 тис. грн.); а також сплата податку на прибуток за 2020 рік в обсязі менше 1,5 відсотка від обсягу відшкодованого податку на додану вартість у розмірі понад 10 млн. грн. впродовж календарного року (податок на прибуток в обсязі менший на 126387,3 тис. грн).

У 2022 році підприємство підпадає під один критерій середнього ступеня ризику, а саме інші операційні витрати більші за інші операційні доходи (більші на 51499 тис. грн.).

Що стосується наявності інформації щодо здійснення операцій з купівлі-продажу та інших способів відчуження цінних паперів, емітенти яких за рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку включені до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності – підприємство таких цінних паперів не купувало, що підтверджується порожніми значеннями Форми №1 у р. 1030 і р. 1035.

Останні критерії відбору є незначного ступеня ризику, вони представлені у таблиці 3.3.

Критерії відбору платників податків – юридичних осіб незначного ступеня ризику (розраховано для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»)

Критерії	2020	2021	2022
3) незначного ступеня ризику:			
зменшення у звітності суми нарахованого єдиного внеску за попередні періоди від 10 до 20 відсотків загальної суми нарахованого єдиного внеску за останні 12 місяців, що передують звітному;	30,72	16,27	-4,47
здійснення платником податків коригування звітності шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці від 10 до 20 відсотків;	-	-	-

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства та [29].

З-поміж усіх критеріїв незначного ступеня ризику є лише два, які можна було б оцінити для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». Підприємство не виконує жодне з критеріїв ризику, тому воно не належить до цієї категорії.

3.2. Напрями покращення системи оподаткування підприємств харчової промисловості через мінімізацію податкових ризиків

Для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» на основі аналізу ступеня ризиковості визначено основні рекомендації, які дозволять мінімізувати наступні податкові ризики, наявні на підприємстві:

1) дотримуватись вимог Податкового кодексу України щодо нарахування податку на прибуток, визнання всіх доходів і всіх витрат. Основна рекомендація – це оптимізація витрат. Рекомендовано проводити моніторинг рівня сплати податку на прибуток та порівнювати його з обсягом відшкодованого податку на додану вартість;

2) оптимізувати інші операційні витрати, тому що вони перевищують інші операційні доходи, а саме:

- витрати на страхування;
- негативні операційні курсові різниці;
- витрати на пенсійне забезпечення;
- резерв під очікувані кредитні збитки за торговою дебіторською заборгованістю;
- збитки за наслідками інвентаризації;
- зберігання, переробка та утилізація відходів;
- витрати на дослідження та розробки;
- списання сумнівної заборгованості;
- собівартість реалізованих виробничих запасів;
- інші витрати.

3) оптимізувати кредиторську заборгованість за товари, роботи та послуги, зменшити темпи її зростання до 2 разів;

4) оптимізувати вартість основних фондів та не допускати зменшення вартості основних засобів, якщо підприємство планує зменшувати сплату податку на прибуток;

5) оптимізувати до 10 млн. грн. суму довгострокових зобов'язань та забезпечень (довгострокова частина виплат при виході на пенсію та позика від пов'язаної особи-нерезидента). Основною причиною збільшення дострокової кредиторської заборгованості була позика від пов'язаної особи-нерезидента у сумі 300060 тис. грн.;

6) оптимізувати рівень сплати податку на прибуток, щоб він був не нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за галуззю (10.82).

Для мінімізації податкових ризиків та позбуття ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» статусу платника податків високого ступеня ризику, рекомендовано оптимізувати показники фінансової звітності з використанням наступних оптимізаційних вимог (система рівнянь 3.1. та система рівнянь 3.2).

$$\left. \begin{aligned}
 & \frac{\text{рівень зростання податку на прибуток}}{\text{рівень зростання доходів}} > 0,5 \\
 & \frac{\text{інші операційні витрати}}{30\% \times \text{загальні витрати операційної діяльності}} < 1 \\
 & \text{фінансовий результат від операційної діяльності} > 0 \\
 & \frac{\text{чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{собівартість}} > 1 \\
 & \frac{\text{собівартість реалізованої продукції} - \text{чистий дохід від реалізації продукції}}{10\% \times \text{собівартість реалізованої продукції}} > 1 \\
 & \frac{\text{кредиторська заборгованість за продукцію (t)}}{\text{кредиторська заборгованість за продукцію (t-2)}} < 2, \text{ якщо } \frac{\text{запаси (t)}}{\text{запаси (t-2)}} \geq 1 \\
 & \frac{\text{інші операційні витрати} + \text{витрати на збут} + \text{адміністративні витрати}}{\text{собівартість реалізованої продукції}} < 1 \\
 & \frac{\text{інші операційні витрати}}{\text{матеріальні затрати} + \text{витрати на оплату праці}} < 1 \\
 & \frac{\text{податок на прибуток (t)}}{\text{податок на прибуток (t-1)}} > 0,5 \\
 & \frac{\text{основні засоби (t)}}{\text{основні засоби (t-1)}} > 1, \text{ якщо } \frac{\text{податок на прибуток (t)}}{\text{податок на прибуток (t-1)}} \geq 1 \\
 & \text{довгострокові зобов'язання і забезпечення} < 10 \text{ млн. грн.}, \text{ або } < 30\% \text{ ЧД} \\
 & \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Кредиторська заборгованість}} < 2 \\
 & \text{Фінансовий результат до оподаткування} > 0 \\
 & \frac{\text{відрахування на соціальні заходи (t)}}{\text{відрахування на соціальні заходи (t-1)}} > 0,8 \\
 & \frac{\text{інші операційні витрати}}{\text{Інші операційні доходи}} < 1 \\
 & \frac{\text{податок на прибуток}}{1,5\% \times (\text{повернення податку на додану вартість} - 10 \text{ млн. грн.})} < 1 \\
 & \frac{\text{відрахування на соціальні заходи (t)}}{\text{відрахування на соціальні заходи (t-1)}} > 0,9
 \end{aligned} \right\} 3.1$$

Використання системи 3.1 дає змогу оптимізувати фінансову звітність та мінімізувати податкові ризики, ймовірність проведення податкових перевірок.

Використання системи 3.2 дає змогу оптимізувати фінансову звітність ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» і визначити напрямки оптимізації окремих показників. У таблиці 3.4. проведено оптимізацію показників активу балансу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» за такими напрямками:

$$\left\{ \begin{array}{l}
 \frac{\Phi 2 (p. 2300(t)/p. 2300 (t - 1))}{(p. 2000 + 2120 + 2220 + 2240 (t))/(p. 2000 + 2120 + 2220 + 2240 (t - 1))} > 0,5 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2180}{30\% \times (\Phi 2 p. 2130 + p. 2150 + p. 2180 + p. 2050)} < 1 \\
 \Phi 2 p. 2190 > 0 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2000}{\Phi 2 p. 2050} > 1 \\
 \frac{\Phi 2 (p. 2050 - p. 2000)}{(0,1 \times \Phi 2 p. 2050)} > 1 \\
 \frac{\Phi 1 p. 1615 (t)}{\Phi 1 p. 1615 (t - 2)} < 2, \quad \text{якщо } \frac{\Phi 1 p. 1100 (t)}{\Phi 1 p. 1100 (t - 2)} \geq 1 \\
 \frac{\Phi 2 (p. 2180 + p. 2150 + p. 2130)}{\Phi 2 p. 2050} < 1 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2180}{(\Phi 2 p. 2500 + p. 2505)} < 1 \\
 \frac{\Phi 3 p. 3116 (t)}{\Phi 3 p. 3116 (t - 1)} > 0,5 \\
 \frac{\Phi 1 p. 1010(t)}{\Phi 1 p. 1010(t - 1)} > 1, \text{ якщо } \frac{\Phi 3 p. 3116 (t)}{\Phi 3 p. 3116 (t - 1)} \geq 1 \\
 \Phi 1 p. 1595 < 10 \text{ млн грн, або } < 30\% \Phi 2 p. 2000 \\
 \frac{\Phi 1 (p. 1125 + p. 1130 + p. 1135 + p. 1140 + p. 1145 + p. 1155)}{\Phi 1 (p. 1595 + p. 1695)} < 2 \\
 \Phi 2 p. 2290(p. 2295) > 0 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2510 (t)}{\Phi 2 p. 2510 (t - 1)} > 0,8 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2180}{\Phi 2 p. 2120} < 1 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2300}{1,5\% \times (\Phi 3 p. 3006 - 10 \text{ млн. грн.})} > 1 \\
 \frac{\Phi 2 p. 2510 (t)}{\Phi 2 p. 2510 (t - 1)} > 0,9
 \end{array} \right. \quad 3.2$$

1) у частині необоротних активів рекомендовано оптимізувати вартість основних засобів та не допускати їх зменшення. Оптимізована сума основних засобів становить 832107 тис. грн., що на 18297 тис. грн. або 2,25% більше фактичного значення;

2) у частині оборотних активів рекомендовано оптимізувати запаси. Оптимізована сума запасів становить 280176 тис. грн., що на 184661 тис. грн. або на 39,73% менше фактичного значення;

Оптимізація показників активу балансу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Актив	Код рядка	2022	Оптимізовані значення	Абсолютне відхилення, (+/-)	Відносне відхилення (%)
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	1000	-	-	-	-
первісна вартість	1001	568	568	0	0
накопичена амортизація	1002	568	568	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	194338	194338	0	0
Основні засоби:	1010	813810	832107	18297	2,25
первісна вартість	1011	1468598	1405763	-62835	-4,28
знос	1012	654788	573656	-81132	-12,40
Інвестиційна нерухомість:	1015	-	-	-	-
первісна вартість	1016	-	-	-	-
знос	1017	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	-	-
Гудвіл	1050	-	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-	-
Усього за розділом I	1095	1008148	1027013	18865	1,87
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	464837	280176	-184661	-39,73
Виробничі запаси	1101	439847	255186	-184661	-41,98
Незавершене виробництво	1102	4994	4994	0	0
Готова продукція	1103	19996	19996	0	0
Товари	1104	-	-	-	-
Векселі одержані	1120	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	700197	391908	-308289	-44,03
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	38464	38464	0	0
з бюджетом	1135	92817	92817	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-	-
з нарахованих доходів	1140	-	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	-	-

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5	6
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1802	1802	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1471	1471	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1550	1550	0	0
Інші оборотні активи	1190	6129	6129	0	0
Усього за розділом II	1195	1307267	814317	-492950	-37,71
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-	-
Баланс	1300	2315415	1841330	-474085	-20,48

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства та [29].

3) також варто провести оптимізацію дебіторської заборгованості за продукцію, товари та послуги, і не допускати, щоб сукупна дебіторська заборгованість перевищувала кредиторську більше ніж у 2 рази. Оптимізована сума дебіторської заборгованості за товари роботи та послуги становить 391908 тис. грн., що на 308289 тис. грн. або 44,03% менше фактичного значення.

На основі систем рівнянь 3.2 було здійснено оптимізацію показників пасиву балансу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» (табл. 3.5) за такими напрямками:

1) в частині довгострокових зобов'язань та забезпечень, інші довгострокові зобов'язання не повинні перевищувати 10 млн. грн., що в свою чергу менше фактичного значення на 401487 тис. грн. або на 97,57%;

2) в частині поточних зобов'язань та забезпечень, поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги має зростати менше ніж удвічі протягом двох попередніх звітних періодів, отже її сума не має перевищувати 450349 тис. грн. Це менше фактичного значення на 72598 тис. грн або на 13,88%.

Всі оптимізаційні заходи призводять того, що валюта балансу підприємства зменшиться на 474085 тис. грн. або на 20,48%, і буде становити 1841330 тис. грн, мінімізувавши при цьому податкові ризики.

Оптимізація показників пасиву балансу ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Пасив	Код рядка	2022	Оптимізовані значення	Абсолютне відхилення, (+/-)	Відносне відхилення (%)
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88111	88111	0	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-	-	-
Додатковий капітал	1410	31141	31141	0	0
Емісійний дохід	1411	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-	-	-
Резервний капітал	1415	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1197087	1197087	0	0
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-	-	-
Інші резерви	1435	-	-	-	-
Усього за розділом I	1495	1316339	1316339	0	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	411487	10000	-401487	-97,57
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-	-	-
Усього за розділом II	1595	411487	10000	-401487	-97,57
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-	-
Векселі видані	1605	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість:					
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-	-
за товари, роботи, послуги	1615	522992	450394	-72598	-13,88
за розрахунками з бюджетом	1620	143	143	0	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	-	-
за розрахунками зі страхування	1625	358	358	0	0

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4	5	6
за розрахунками з оплати праці	1630	540	540	0	0
за одержаними авансами	1635	-	-	-	-
за розрахунками з учасниками	1640	-	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-	-
за страховою діяльністю	1650	-	-	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	63556	63556	0	0
Усього за розділом III	1695	587589	514991	-72598	-12,36
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-	-	-
Баланс	1900	2315415	1841330	-474085	-20,48

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства та [29].

Також, на основі систем рівнянь 3.2 було здійснено оптимізацію показників звіту про фінансові результати ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» (табл. 3.6) за такими напрямками:

Таблиця 3.6

Оптимізація показників звіту про фінансові результати ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ»

Стаття	Код рядка	2022	Оптимізовані значення	Абсолютне відхилення (+/-)	Відносне відхилення (%)
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2635805	2635805	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2381914	2381914	0	0
Валовий:					
прибуток	2090	253891	253891	0	0
збиток	2095	-	-	-	-
Інші операційні доходи	2120	8449	8449	0	0
Адміністративні витрати	2130	86590	86590	0	0
Витрати на збут	2150	12293	12293	0	0
Інші операційні витрати	2180	59948	8449	-51499	-85,91

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5	6
Фінансовий результат від операційної діяльності:					
прибуток	2190	103509	103509	0	0
збиток	2195	-	-	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-	-	-
Інші доходи	2240	-	-	-	-
Фінансові витрати	2250	28627	28627	0	0
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	-	-
Інші витрати	2270	192380	192380	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:					
прибуток	2290	-	-	-	-
збиток	2295	117498	65999	-51499	-43,83
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5069	23565	18496	364,89
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-	-	-
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	122567	89564,25	-33002,8	-26,93

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства та [29].

1) в частині витрат з податку на прибуток, його рівень зростання має бути не нижчим ніж 50 та більше відсотків за рівень зростання доходів платника податків, отже його сума має бути не нижчим від 23565,2 тис. грн. Це більше фактичного значення на 18496 тис. грн. або на 364,89%;

2) в частині операційних витрат, потрібно здійснити оптимізацію інших операційних витрат, оскільки вони не можуть перевищувати операційні доходи, отже їх сума не має перевищувати 8449 тис. грн. Це менше фактичного значення на 51499 тис. грн або 85,91%.

3.3. Реформування системи оподаткування підприємств харчової промисловості

Україна законодавчо закріпила курс на приєднання до Європейського Союзу. А як відомо, країни, які збираються приєднатися до ЄС, повинні повністю асимілювати законодавство ЄС і уникати вжиття будь-яких заходів, які суперечать його законодавству. Розвиток євроінтеграційного процесу у зв'язку зі вступом до Європейського Союзу потребує спільної податкової політики та вдосконалення системи оподаткування, а також поступового переходу до створення єдиної податкової системи, яка базується на таких принципах [6]:

- національна податкова політика не повинна перешкоджати вільному руху продукції;
- податкова політика країни не повинна перешкоджати вільному пересуванню робочої сили;
- податкова політика країни не повинна суперечити політиці ЄС.

Вчені Галушак І. Є., Кохан І. В. та Дмитровська В. С. стверджують, що «податкова політика кожної країни складається з системи заходів, що враховують національні пріоритети через заходи захисту податкового суверенітету. Суб'єктами вироблення та реалізації податкової політики Європейського Союзу виступають як інститути і органи ЄС, так і відповідні структури країн учасниць. Дворівнева система дозволяє:

- гармонізувати податкове законодавство в країнах членах ЄС;
- усунути бар'єри на внутрішньому ринку ЄС;
- забезпечити декларовані Договором про ЄС основні свободи: руху товарів, осіб, послуг і капіталів;
- реформувати податкові системи для підвищення ефективності та справедливості;
- усунути податкові перешкоди для транскордонної економічної діяльності;
- запобігти недобросовісній податковій конкуренції юрисдикцій держав-

членів;

- ліквідувати податкову дискримінацію на внутрішньому ринку ЄС;
- уникнути подвійного оподаткування;
- сприяти співпраці між податковими адміністраціями щодо забезпечення контролю;
- боротися з податковими правопорушеннями» [6].

Основним шляхом гармонізації податково-правових норм України та ЄС є адаптація – процес формування та прийняття нормативно-правових актів та створення умов для їх правильного виконання та застосування, з метою поступового досягнення повної відповідності українського права європейському [8].

Українська податкова система має бути гармонізована з європейською. Цей процес включає стандартизацію систем, спільну інтеграцію інституцій та гармонізацію національних підходів до сталого соціально-економічного розвитку. Наприклад, значна увага приділяється спрощенню режиму оподаткування суб'єктів малого підприємництва як у нашій країні, так і за її межами (Італія, Німеччина, Велика Британія, Швейцарія та ін.). У деяких країнах, крім спрощеного режиму оподаткування, введені додаткові умови для зменшення податкових платежів. В основному це слугує для відмови від тіньової економічної діяльності, що потенційно збільшує податкові надходження до бюджету [8].

Пропонуємо розглянути ставки з різних податків у країнах Європи (табл. 3.7). З таблиці бачимо, що найнижча ставка податку на прибуток підприємств в Угорщини (9%), а найвища – в Португалії (31,50%). Що стосується ставок з податку на додану вартість, то тут бачимо, що найменша ставка в Люксембурзі (16%), в той час як найвища ставка в Угорщини (27%). Варто також зазначити, що у таблиці представлені найвищі ставки податку на доходи фізичних осіб, оскільки в багатьох країнах Європи ця ставка податку є прогресивною, і із збільшенням доходів, громадяни сплачують податки із збільшеною ставкою. Бачимо, що найвища ставка податку на доходи фізичних осіб у Данії (55,9%), найнижча – в Угорщині (15%) Проте, в багатьох країнах бачимо, що найвища ставка знаходиться в межах 45-55%.

Ставки податку у країнах Європи

Країна	Ставка податку на		
	прибуток підприємств, %	додану вартість, %	доходи фізичних осіб, %
Австрія	25	20	55
Бельгія	25	21	53,50
Чехія	19	21	23
Данія	22	25	55,90
Естонія	20	20	20
Фінляндія	20	24	53,40
Франція	25,83	20	55,40
Німеччина	29,83	19	47,50
Греція	22	24	44
Угорщина	9	27	15
Ірландія	12,50	23	48
Італія	27,81	22	47,20
Латвія	20	21	31
Литва	15	21	32
Люксембург	24,94	16	45,80
Нідерланди	25,80	21	49,50
Польща	19	23	36
Португалія	31,50	23	53
Словаччина	21	20	25
Словенія	19	22	50
Іспанія	25	21	54
Швеція	20,60	25	52,30
Великобританія	19	20	45

Джерело: складено на основі даних [42, 43, 44].

Данілов С. влучно зазначає, що «загалом, європейські стандарти регулювання податкових правовідносин засновані на:

- ліберальному податковому законодавстві для малого бізнесу у більшості країн;
- наявності податкових пільг та знижок за умови прибутковості;
- адаптивному звільненні від оподаткування новостворених підприємств строком до 6 місяців;
- значній кількості вільних економічних зон;
- наявності кількох офшорних зон, які є одними з найбільших у світі;

– спрощеній процедурі відносин з податковими органами: абсолютно весь документооборот проходить в електронному режимі» [8].

Згідно з до главою 4 «Оподаткування» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди та Додатку XXVIII до неї, Угода вимагає впровадження заходів для поліпшення податкової системи загалом та податкового адміністрування, а також адаптувати в установлені строки вітчизняне податкове законодавство до визначених норм директив ЄС із ПДВ та специфічних акцизів (Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 р.) [22].

Кожна країна-член Європейського Союзу має внести в своє національне законодавство всі положення правових актів ЄС, що стосуються оподаткування, забезпечуючи їх однакове застосування. (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Основні нормативно-правові акти ЄС у сфері оподаткування, норми яких необхідно перенести в Українське законодавство

Непряме оподаткування	Пряме оподаткування	Адміністративна співпраця
Директива ЄС з ПДВ	Директива ЄС щодо гібридних невідповідностей	Директива ЄС про збір податків
Директиви ЄС щодо звільнення від сплати ПДВ	Директива ЄС щодо виплат відсотків та роялті	Директива ЄС про адміністративну співпрацю
Директива ЄС щодо відшкодування ПДВ	Директива ЄС щодо ухилення від сплати податків	Регламент ЄС про адміністративну співпрацю з питань акцизних зборів
Директива ЄС з акцизного податку (загальні положення)	Директива ЄС про материнські та дочірні компанії	Регламент ЄС про адміністративну співпрацю з питань ПДВ
Директива ЄС щодо фіскального маркування газойлів та керосину	Директива ЄС щодо механізмів вирішення податкових спорів	
Директиви ЄС щодо оподаткування підакцизних товарів	Конвенція про уникнення подвійного оподаткування та Кодекс поведінки	
Директива ЄС щодо стягнення плати з важких вантажних транспортних засобів		
Директива ЄС щодо непрямих податків з метою залучення капіталовкладень		

Джерело: [41].

Головними складовими податкової політики ЄС є пряме оподаткування, за яке відповідають окремі держави-члени, і непряме оподаткування, що впливає на вільний рух товарів і послуг на одному внутрішньому ринку. Крім того, існують правила адміністративної співпраці, які забезпечують ефективне функціонування податкової системи

Непряме оподаткування регулюється рівними умовами для компаній з усіх країн-членів ЄС, особливо відносно податку на додану вартість та акцизного податку. Угода про асоціацію між Україною та ЄС включає гармонізацію ПДВ та акцизних тарифів. Є також інші директиви ЄС, які виходять за межі Угоди про асоціацію, регулюють адміністрування акцизних податків, зокрема встановлення акцизних складів, що відповідають стандартам ЄС [22].

У сфері прямого оподаткування важливо балансувати між стандартами оподаткування фізичних та юридичних осіб. ЄС приділяє увагу запобіганню ухиленню від сплати податків та подвійному оподаткуванню. Україна вже впровадила деякі європейські стандарти у своє законодавство, але імплементація деяких директив ЄС, наприклад, Директиви про механізми вирішення податкових спорів, є необхідною [39].

Адміністративна співпраця між податковими органами країн-членів ЄС є важливою для боротьби з податковим шахрайством. Ця співпраця включає обмін інформацією, спільні заходи контролю та стягнення податкових боргів. Важливим кроком є створення правової та адміністративної бази для автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки. Повна імплементація адміністративної співпраці вимагатиме змін до законодавства, включаючи зобов'язання бізнесу щодо збору та обміну даними з компетентними органами держав-членів, включаючи інформацію з реєстрів, заробітну плату, доходи резидентів та операції платіжних компаній [39].

Отже, формування податкової політики в Україні має мати на меті стимулювання зростання ВВП та інших позитивних змін у соціально-економічній системі. Крім того, воно має бути спрямоване на забезпечення стійкої фінансової основи для функціонування держави та виконання Угоди про асоціацію. Це

передбачає внесення змін до Податкового кодексу, щоб відповідати вимогам угоди, а також поступову адаптацію інших заходів податкової політики ЄС та механізмів, які використовуються в країнах-членах, з метою сприяти економічному розвитку та декриміналізації економіки.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі було досліджено систему оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності та розроблено пропозиції щодо її реформування з метою покращення умов для розвитку та забезпечення стабільного економічного зростання. У результаті проведеного дослідження можемо сформулювати наступні висновки:

1. Досліджено сутність оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Податки є складною та важливою економічною категорією, необхідною для фінансування державного та місцевого управління, є основним джерелом бюджетних коштів і виконують важливу роль у розвитку країни. Податки слід розуміти як обов'язкові платежі до бюджетів різних рівнів, які складаються з різних елементів, таких як платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку та інші. Ці елементи виконують важливі функції у встановленні обов'язку сплати податку, обчисленні податкового зобов'язання та створенні справедливої та ефективної системи оподаткування. Податкова система України містить 7 загальнодержавних та 4 місцевих податків та зборів.

2. Визначено функції, принципи та фактори системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Сутність податків проявляється через три головні функції: фіскальну, регулюючу та соціальну. Вони взаємодіють між собою і виконуються паралельно у багатьох країнах. Існує класифікація податків, яка допомагає систематизувати різні види податків за їх характеристиками та властивостями. Також наявні певні принципи оподаткування, такі як загальність оподаткування, рівність усіх платників перед законом, невідворотність, презумпція правомірності рішень, фіскальна достатність та інші.

3. Охарактеризовано систему оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, що має дві альтернативні системи оподаткування – загальна і спрощена. На загальній системі може перебувати будь-який суб'єкт підприємницької діяльності, а також ця система передбачає повну сплату усіх податків та зборів.

Спрощена система оподаткування – це спеціальний податковий режим, запроваджений для зниження податкового навантаження та стимулювання малого підприємництва в Україні. Спрощена система оподаткування базується на сплаті єдиного податку за 4 групами платників.

4. Проаналізовано надходження податків від суб'єктів підприємницької діяльності. Рівень податкового навантаження в Україні становить від 18% до 21%. За досліджуваний період суми податкових надходжень до державного бюджету зросли на 23,15%, в той час як суми податкових надходжень до місцевих бюджетів зросли на 39,93%. У 2022 році найбільша питома вага податкових надходжень до державного бюджету у ПДВ, податку на прибуток підприємств, рентної плати за користування надрами. Найменша питома вага у екологічного податку. Найбільший обсяг сплаченого податку до місцевих бюджетів становив податок та збір на доходи фізичних осіб, а найменший – збір за місця для паркування транспортних засобів. За досліджуваний період в розрізі платників податків за видами економічної діяльності податкові надходження скоротились на 18,8%. Найбільші суми податкових надходжень надходили від секцій В «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів», С «Переробна промисловість» та G «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів». Найменші надходження – секція U «Діяльність екстериторіальних організацій та органів».

5. Проаналізовано оподаткування підприємств харчової промисловості за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». Підприємство у 2020-2022 роках відповідає вимогам Податкового кодексу України щодо статусу великого платника податків. Сукупний дохід підприємства зростав протягом розглянутого періоду, що перевищує поріг для нарахування податку на прибуток без коригування фінансового результату. Витрати на оплату зобов'язань з податків та зборів мали позитивну динаміку і також збільшувалися протягом розглянутого періоду. ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» має податкові зобов'язання з податку на прибуток, податку на доходи фізичних осіб, податку на додану вартість, екологічного податку, мита, податку на майно, рентної плати за спеціальне використання води та інших

податків і зборів. У 2022 році не відбулося бюджетного відшкодування податку на додану вартість через воєнний стан та дефіцит коштів на казначейському рахунку, що призвело до зростання дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом.

6. Проведено оцінку податкового навантаження підприємств харчової промисловості за матеріалами ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». Загальне податкове навантаження з року в рік збільшувалось та у 2022 році складало близько 60%, податкове навантаження за доходами на рівні 4%, навантаження за витратами складає 4% і податкове навантаження на грошові потоки є на рівні 3,5%. Ефективна ставка податку на прибуток коливалась від 20% до 104%. Показники податкового навантаження також пораховані з урахуванням бюджетного відшкодування податку на додану вартість та дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, та отримали значно нижчі значення.

7. Розглянуто перспективи оптимізації податкового ризику ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ». Для цього розраховано критерії відбору платників податків - юридичних осіб різного ступеня ризику, які можна було оцінити за формами фінансової звітності. Підприємство підпадає під 3 критерії високого ступеня ризику у 2020 році, у 2021 році – під 2 критерії, у 2022 році – одразу під 7 критеріїв ризиковості. Підприємство виконує 3 критерії середнього ступеня ризику у 2020 та 2021 році, у 2022 році – 1 критерій. 3-поміж усіх критеріїв незначного ступеня підприємство не виконує жодне з критеріїв ризику, тому воно не належить до цієї категорії.

8. Запропоновано напрями покращення системи оподаткування підприємств харчової промисловості через мінімізацію податкових ризиків. Для ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» на основі аналізу ступеня ризиковості визначено основні рекомендації, які дозволять мінімізувати наступні податкові ризики, наявні на підприємстві: дотримуватись вимог Податкового кодексу України щодо нарахування податку на прибуток, визнання всіх доходів і всіх витрат, оптимізувати інші операційні витрати, оптимізувати кредиторську заборгованість за товари, роботи та послуги, оптимізувати вартість основних фондів та не допускати зменшення вартості

основних засобів, оптимізувати до 10 млн. грн. суму довгострокових зобов'язань та забезпечень оптимізувати рівень сплати податку на прибуток. Для мінімізації податкових ризиків та позбуття ТОВ «ЛКФ «СВІТОЧ» статусу платника податків високого ступеня ризику, рекомендовано оптимізувати показники фінансової звітності з використанням розроблених оптимізаційних вимог.

9. Визначено напрямки реформування системи оподаткування підприємств харчової промисловості. Українська податкова система має бути гармонізована з європейською, оскільки Україна законодавчо закріпила курс на приєднання до Європейського Союзу. Цей процес включає стандартизацію систем, спільну інтеграцію інституцій та гармонізацію національних підходів до сталого соціально-економічного розвитку, а також внесення в своє національне законодавство всі положення правових актів ЄС, що стосуються оподаткування, забезпечуючи їх однакове застосування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. Л. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : Комп'ютер прес, 2004. 300 с.
2. Бечко П. К., Власюк С. А., Бечко В. П., Шумило Т. В. Принципи справедливості та їх відображення при оподаткуванні суб'єктів господарювання у вітчизняній податковій системі. *Бізнес Інформ*. 2021. № 3. С. 156-161.
3. Бойко С. В. Податкова система : конспект лекцій для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання / уклад. С. В. Бойко. К.: НУХТ, 2022. 174 с.
4. Бойко С. В., Дегтярьова О. А. Оцінка податкового навантаження як інструмент управління фінансовим станом підприємства. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку та фінансів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23–24 листопада 2021 р. Київ : НУХТ, 2021. С. 71–73.
5. Бойко С. Диференціація податкового навантаження в Україні за видами економічної діяльності. *Evropský časopis ekonomiky a managementu*. 2018. № 1, Т. 4. С. 45-52.
6. Галушак І. Є., Кохан І. В., Дмитровська В. С. Формування податкової політики в контексті євроінтеграції. Ефективна економіка. 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8629>
7. Гетьман К. О. Принципи оподаткування як засоби реалізації фіскальної функції податку. *Проблеми законності*. 2015. №129. С. 188-198.
8. Данілов С. Європейські стандарти у податкових правовідносинах. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №6. С. 183-187.
9. Делас В. А. Актуальні проблеми та напрями реформування спрощеної системи оподаткування в Україні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 4(2). С. 19-26.

10. Іванов Ю. Б., Тищенко В. Ф., Найдено О. Є. Податкова система : навч. посіб : Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 407 с.

11. КВЕД-2010 : перелік секцій види економічної діяльності. URL: <http://kved.ukrstat.gov.ua/index.html>

12. Концева В., Антоненко Н., Карлова І. Обліково-аналітичне забезпечення оцінки податкового навантаження підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. №29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-12>

13. Костишин Н., Яковець Т. Обліково-податкова система в умовах воєнного стану: як діяти та, які наслідки. *Вісник економіки*. 2022. № 2. С. 99-110.

14. Крупей Н. С. Економічна сутність податків та їх функції. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : *Економіка*. 2012. №19. С. 36-40.

15. Лайко П. А. Непряме оподаткування сільськогосподарських товаровиробників : монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2005. 186 с.

16. Лісняк В. І. Стимулююча функція як самостійний напрям призначення та впливу податків. *Право та державне управління*. 2015. № 4. С. 18-21.

17. Лютий І. О. Податки на споживання в економіці України : монографія. Київ : Знання, 2005. 335 с.

18. Магопець О. А. Визначення сутності поняття «податок» з урахуванням його змістовних характеристик. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. *Економічні науки*. 2017. №32. С. 160-171.

19. Маркс К., Енгельс Ф. Походження сім'ї, приватної власності та держави: збір. тв. 2-ге вид. Т. 21. М., 1995. 171 с.

20. Марущак О. Державницька сутність економічної природи податків. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. №2. С. 62-66.

21. Марченко О. В., Колодяжна Т. В. Податкове планування в системі управління фінансами суб'єктів господарювання. *Бізнес Інформ*. 2021. № 11. С. 383-388.

22. Мельник В. М. Податкова політика України в умовах імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. *Фінанси України*. 2016. № 7. С. 7-25.
23. Мельник П. В. Податкова політика України : навч. посіб. / за ред. П. В. Мельника. Київ : Знання України, 2011. 505 с.
24. Онисько С. М. Податкова система: підручник. Львів : Новий світ-2000, 2004. 310 с.
25. Оришин Т. Напрями оптимізації податкового навантаження підприємств в контексті податкового планування. *Економіка та суспільство*. 2021. №25. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-82>
26. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
27. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
29. Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків від 24.06.2015 № 751/27196. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15>
30. Рікардо Д. Початки політичної економії та податкового оподаткування : пер. з англ. Т. 1. М. : Госполитиздат, 1955. 360 с.
31. Синчак В. П. Особливий механізм справляння податків і зборів в умовах функціонування спрощеної системи оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. № 2. С. 103-113.
32. Синчак В. П. Система оподаткування у сільському господарстві України: теорія, методологія та практика : монографія. Харків : ХУУП, 2008. 476 с.
33. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. пер. з англ. О. Васильєва та ін. / за ред. Є. Литвин. Київ : Port-Royal, 2001. 594 с.
34. Тимченко О. М. Податкова система України: тренінг-курс навч. посіб. за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ «Академія фін. управління», 2012. 656 с.

35. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підруч. Київ : Алерта, 2006. 1080 с.

36. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність : навч.-метод. посібник / за ред. Н. М. Ткаченко. Київ : Арлета, 2004. 554 с.

37. Турянський Ю. І. Соціально-економічна суть та функції податків. *Ефективність державного управління*. 2014. №39. С. 467-473.

38. Федосов В. М., Опарін В. М., П'ятаченко Г. О. Податкова система України : підручник / за ред. В.М. Федосова. Київ : Либідь, 1994. 464 с.

39. Чинчик А. А. Євроінтеграційні впливи на формування та реалізацію податкової політики України. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2022. № 2. С. 52-61.

40. Яковець Т. Оптимізація податкового навантаження підприємства: законодавчі передумови в контексті європейського досвіду. *Економіка та суспільство*. 2021. №31.

41. EU Public Finance Management. URL: <https://eu4pfm.com.ua/>

42. Tax foundation: Corporate Income Tax Rates in Europe. URL: <https://taxfoundation.org/corporate-tax-rates-europe-2023/#:~:text=On%20average%2C%20European%20OECD%20countries,was%2023.4%20percent%20in%202022>

43. Tax foundation: Top Personal Income Tax Rates in Europe. URL: <https://taxfoundation.org/top-personal-income-tax-rates-europe-2023/>

44. Tax foundation: VAT Rates in Europe. URL: <https://taxfoundation.org/value-added-tax-2023-vat-rates-europe/>

45. The World Bank : Tax revenue (% of GDP) URL: <https://data.worldbank.org/indicator/GC.TAX.TOTL.GD.ZS>

46. YouControl : сервіс перевірки контрагентів. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00382154/

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2021 рік

	Дата (рік, місяць, число)			
Підприємство: Акціонерне товариство «Львівська кондитерська фабрика «Світоч»	за ЄДРПОУ	2022	01	01
Територія: Львівська обл., м. Львів, Шевченківський р-н	за КОАТУУ			00382154
Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство	за КОПФГ			4610137500
Вид економічної діяльності: Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	за КВЕД			230
Середня кількість працівників: 950				10.82
Адреса: 79019 Україна, Львівська область, м. Львів, вул. Ткацька, 10				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
станом на 31 грудня 2021 року

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код ряка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000		1	-
первісна вартість	1001		578	568
накопичена амортизація	1002		577	568
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8	172 168	111 855
Основні засоби	1010	8	793 328	832 107
первісна вартість	1011		1 285 424	1 405 763
Знос	1012		492 096	573 656
Інвестиційна нерухомість	1015		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035		-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045	18	3 737	5 069
Інші необоротні активи	1090		-	-
Усього за розділом I	1095		969 234	949 031
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	9	211 401	243 764
виробничі запаси	1101		197 862	228 425
незавершене виробництво	1102		10 006	7 562
готова продукція	1103		3 533	7 777
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10	625 538	756 798
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	11	68 499	49 166
з бюджетом	1135	11	20 562	22 291
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	10	1 167	1 793
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12	8 111	5 305
Готівка	1166		-	-
рахунки в банках	1167		8 111	5 141
Витрати майбутніх періодів	1170	13	1 112	1 384
Інші оборотні активи	1190	13	6 672	7 997
Усього за розділом II	1195		943 062	1 088 498
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300		1 912 296	2 037 529

Пасив	Код рядка	Примітка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	14	88 111	88 111
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410	14	35 501	31 141
Резервний капітал	1415		-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7	1 190 841	1 289 105
Неоплачений капітал	1425		-	-
Видучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		1 314 453	1 408 357
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7, 15	44 021	342 157
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Цільове фінансування	1525		-	-
Усього за розділом II	1595		44 021	342 157
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		-	-
товари, роботи, послуги	1615	16	225 197	267 656
розрахунками з бюджетом	1620	16	5 962	867
у тому числі з податку на прибуток	1621		5 842	806
розрахунками зі страхування	1625	16	-	277
розрахунками з оплати праці	1630	16	661	469
за одержаними авансами	1635	16	-	53
Поточні забезпечення	1660	7	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7, 15	322 002	17 693
Усього за розділом III	1695		553 822	287 015
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Баланс	1900		1 912 296	2 037 529

Затверджено до випуску та підписано

Генеральний директор

Галицька Ю.В.

25 серпня 2022 року

Головний бухгалтер

Яремко М.О.

25 серпня 2022 року

Звіт про фінансові результати за 2021 рік

Дата (рік місяць число)

2022	01	01
------	----	----

 Підприємство: Акціонерне товариство «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за ЄДРПОУ

00382154

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19	2 572 657	2 560 385
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	20	(2 329 241)	(2 299 274)
Валовий:				
прибуток	2090		243 416	261 111
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	23	15 574	17 295
Адміністративні витрати	2130	21	(73 764)	(65 593)
Витрати на збут	2150	22	(15 833)	(12 689)
Інші операційні витрати	2180	23	(27 331)	(24 854)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		142 062	175 270
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	24	2	112
Інші доходи	2240	25	10 920	-
Фінансові витрати	2250	24	(20 411)	(24 215)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	25	(17 984)	(60 050)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		114 589	91 117
збиток	2295		-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	18	(23 362)	(20 673)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		91 227	70 444
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Навигнені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445	15	6 865	(20 969)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		6 865	(20 969)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		6 865	(20 969)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		98 092	49 475

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Матеріальні витрати	2500		1 874 899	1 894 047
Витрати на оплату праці	2505		231 759	217 875
Відрахування на соціальні заходи	2510		48 390	41 617
Амортизація	2515		89 314	73 961
Інші операційні витрати	2520		201 807	175 281
Разом	2550		2 446 169	2 402 781

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток(збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-	-

Затверджено до випуску та підписано

Генеральний директор

Галицька Ю.В.

25 серпня 2022 року

Головний бухгалтер

Яремко М.О.

25 серпня 2022 року

Звіт про рух грошових коштів за 2021 рік

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство: Акціонерне товариство «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» за ЄДРПОУ

2022	01	01
00382154		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2021 рік

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Находження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000		2 844 949	2 973 030
Повернення податків і зборів	3005		16 713	81 933
у тому числі податку на додану вартість	3006		16 713	81 933
Цільового фінансування	3010		6 005	5 605
Находження авансів від покупців і замовників	3015		-	-
Находження від повернення авансів	3020		-	-
Находження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		2	112
Находження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		-	-
Находження від операційної оренди	3040		564	508
Інші находження	3095	12	3 017	364
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100		(1 768 331)	(1 886 728)
Праці	3105		(195 257)	(181 022)
Відрахувань на соціальні заходи	3110		(49 199)	(46 766)
Зобов'язань з податків і зборів	3115		(81 929)	(73 436)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116		(32 653)	(27 509)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118		(49 276)	(45 927)
Витрачання на оплату авансів	3135		(690 352)	(716 864)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		-	-
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		-	-
Інші витрачання	3190	12	(2 849)	(2 995)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195		83 333	153 741
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Находження від реалізації				
необоротних активів	3205		-	-
Находження від отриманих:				
відсотків	3215		-	-
дивідендів	3220		-	-
Находження від погашення позик	3230		-	-
Находження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		-	-
Інші находження	3250		-	-
Витрачання на придбання:				
необоротних активів	3260		(75 231)	(227 734)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		-	-
Витрачання на надання позик	3275		-	-
Інші платежі	3290		-	-

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		3	4
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295		(75 231)	(227 734)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Находження від:				
Власного капіталу	3300		-	-
Отримання позик	3305		-	-
Інші надходження	3340		-	-
Витрачання на:				
Погашення позик	3350		-	-
Сплату дивідендів	3355		-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360		(8 440)	(5 563)
Інші платежі	3390		-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		(8 440)	(5 563)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400		(338)	(79 556)
Залишок коштів на початок року	3405	12	8 111	83 380
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		(2 468)	4 287
Залишок коштів на кінець року	3415	12	5 305	8 111

Затверджено до випуску та підписано

Генеральний директор

Головний бухгалтер

Галицька Ю.В.

25 серпня 2022 року

Яремко М.О.

25 серпня 2022 року

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2022 рік

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
первісна вартість	1001	568	568
накопичена амортизація	1002	568	568
Незавершені капітальні інвестиції	1005	111 855	194 338
Основні засоби	1010	832 107	813 810
первісна вартість	1011	1 405 763	1 468 598
знос	1012	573 656	654 788
Відстрочені податкові активи	1045	5 069	-
Усього за розділом I	1095	949 031	1 008 148
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	243 764	464 837
виробничі запаси	1101	228 425	439 847
незавершене виробництво	1102	7 562	4 994
готова продукція	1103	7 777	19 996
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	756 798	700 197
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	49 166	38 464
з бюджетом	1135	22 291	92 817
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 793	1 802
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 305	1 471
рахунки в банках	1167	5 141	1 471
Витрати майбутніх періодів	1170	1 384	1 550
Інші оборотні активи	1190	7 997	6 129
Усього за розділом II	1195	1 088 498	1 307 267
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		-	-
Баланс	1300	2 037 529	2 315 415

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88 111	88 111
Додатковий капітал	1410	31 141	31 141
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 289 105	1 197 087
Усього за розділом I	1495	1 408 357	1 316 339
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	342 157	411 487
Усього за розділом II	1595	342 157	411 487
III. Поточні зобов'язання та забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
Довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	267 656	522 992
розрахунками з бюджетом	1620	867	143
у тому числі з податку на прибуток	1621	806	
розрахунками зі страхування	1625	277	358
розрахунками з оплати праці	1630	469	540
за одержаними авансами	1635	53	
Інші поточні зобов'язання	1690	17 693	63 556
Усього за розділом III	1695	287 015	587 589
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
		-	-
Баланс	1900	2 037 529	2 315 415

Звіт про фінансові результати за 2022 рік

I. Фанансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 635 805	2 572 657
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2 381 914	2 329 241
Валовий: прибуток	2090	253 891	243 416
Інші операційні доходи	2120	8 449	15 574
Адміністративні витрати	2130	86 590	73 764
Витрати на збут	2150	12 293	15 833
Інші операційні витрати	2180	59 948	27 331
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	103 509	142 062
Інші фінансові доходи	2220	-	2
Інші доходи	2240	-	10 920
Фінансові витрати	2250	28 627	20 411
Інші витрати	2270	192 380	17 984
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	114 589
збиток	2295	117 498	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5 069	23 362
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	91 227
збиток	2355	122 567	-

II. Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
1	2	3	4
Інший сукупний дохід	2445	36 549	6 865
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	36 549	6 865
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	36 549	6 865
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-86 018	98 092

III. Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 940 993	1 874 899
Витрати на оплату праці	2505	230 060	231 759
Відрахування на соціальні заходи	2510	46 225	48 390
Амортизація	2515	93 808	89 314
Інші операційні витрати	2520	229 659	201 807
Разом	2550	2 540 745	2 446 169

Звіт про рух коштів (за прямим методом) за 2022 рік

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	3 121 437	2 844 949
Повернення податків і зборів	3005	16 713	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	16 713	-
Цільового фінансування	3010	6 734	6 005
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2	-
Надходження від операційної оренди	3040	724	564
Інші надходження	3095	4 689	3 017
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	1 891 599	1 768 331
Праці	3105	203 824	195 257
Відрахувань на соціальні заходи	3110	51 210	49 199
Зобов'язань з податків і зборів	3115	57 704	81 929
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	6 493	32 653
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	51 211	49 276
Витрачання на оплату авансів	3135	773 102	690 352
Інші витрачання	3190	2 850	2 849
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	153 295	83 333
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Витрачання на придбання:			
необоротних активів	3260	145 336	75 231
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-145 336	-75 231
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Витрачання на сплату відсотків	3360	3 437	8 440
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-3 437	-8 440
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	4 522	-338
Залишок коштів на початок року	3405	5 305	8 111
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-8 356	-2 468
Залишок коштів на кінець року	3415	1 471	5 305

Запит в Державну податкову службу

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
 E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 11.05.2023 р. № 813/зп/99-00-07-03-02-10

На № _____ від _____ 20__ р.

Марії Корнієнко

korniyenko.mariia@gmail.com

Державна податкова служба України розглянула запити на отримання публічної інформації Корнієнко Марії від 06.05.2023, отримані електронною поштою (вх. ДПС №№ 691/зп, 692/зп від 08.05.2023), щодо надання інформації стосовно рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки відповідно до п. 5 розділу III наказу Міністерства фінансів України від 02.06.2015 № 524 «Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків» та інформує.

Статтями 6 та 19 Конституції України передбачено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи діють у межах повноважень та способ, що визначені Конституцією та законами України.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, здійснення контролю за платниками податків та зборів, їх права та обов'язки, повноваження і обов'язки посадових осіб контролюючих органів під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства регулюються Податковим кодексом України (далі – Кодекс).

Так, статтею 77 Кодексу визначено, що документальні планові перевірки повинні бути передбачені у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

До плану-графіка проведення документальних планових перевірок відбираються платники податків, які мають ризик щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи.

Порядок формування, затвердження плану-графіка та внесення змін до нього, а також перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються

К
 Державна податкова служба України
 813/зп/99-00-07-03-02-10 від 11.05.2023

центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

На виконання норм Кодексу наказом Міністерства фінансів України від 02.06.2015 № 524 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 24.06.2015 за № 751/27196), зі змінами (далі – Наказ № 524), затверджено Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків та критерії ризиків щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи, та поділ їх за ступенями значущості (високий, середній, незначний) (далі – Порядок).

Створення переліків показників рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки Порядком не передбачено.

Показник рівня сплати податку на прибуток за галузями економіки є складовою частиною розрахунку критерія ризику високого ступеня «рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю» та показник рівня сплати податку на додану вартість за галузями економіки відповідно розрахунку критерія ризику високого ступеня «рівень сплати податку на додану вартість нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю», затверджених Наказом № 524.

При цьому, розрахунок критеріїв ризику несплати податків здійснюється засобами інформаційно-комунікаційних систем контролюючих органів для обмеженого кола платників податків за кожний податковий (звітний) період з податку на прибуток та податку на додану вартість, крім показників за результатами діяльності платника податків за перший квартал, зокрема за даними податкової звітності платників податків. На значення даних показників має вплив дата подання податкової звітності платниками податків та уточнюючих розрахунків до неї. Таким чином значення показників рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки є актуальним тільки на момент розрахунку.

Враховуючи, що запити на отримання інформації не містять звітного періоду та переліку галузей економіки, надаємо розрахункові показники рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки, які були враховані при розрахунку критеріїв ризику високого ступеня за результатами діяльності платників податків за 2022 рік станом на 03.03.2023.

Додатки: на 10 арк. в 1 прим.

Директор Департаменту
податкового аудиту

Тетяна ДОЦЕНКО

Узагальноючий КВЕД	Назва галузі за узагальноючим КВЕД	Рівень сплати податку на прибуток по галузі	Рівень сплати ПДВ по галузі	Звітний період (рік)
10.71	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	0,5	3,92	2022
10.72	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання	1,09	2,8	2022
10.73	Виробництво макаронних виробів та подібних борошняних виробів	0,78	1,88	2022
10.81	Виробництво цукру	0,46	1,74	2022
10.82	Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	2,18	1,95	2022
10.83	Виробництво чаю та кави	0,75	3,06	2022
10.84	Виробництво прянощів і приправ	0,92	1,44	2022
10.85	Виробництво готової їжі та страв	0,21	2,69	2022
10.86	Виробництво дитячого харчування та дієтичних харчових продуктів	2,09	5,05	2022
10.89	Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у.	1,17	2,23	2022
10.91	Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах	0,28	1,19	2022
10.92	Виробництво готових кормів для домашніх тварин	1,92	2,59	2022
11.01	Дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв	0,66	5,24	2022
11.02	Виробництво виноградних вин	0,5	4,54	2022
11.03	Виробництво сніру та інших плодово-ягідних вин	0,33	3,75	2022
11.04	Виробництво інших недистильованих напоїв із зброджуваних продуктів	0,56	0,45	2022
11.05	Виробництво пива	2,94	6,04	2022
11.06	Виробництво солоду	1,09	4,61	2022
11.07	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, позитих у пляшки	0,56	4,07	2022
12.00	Виробництво тютюнових виробів	1,37	16,59	2022
13.10	Підготовка та прядіння текстильних волокон	0,25	3,71	2022
13.20	Ткацьке виробництво	0,59	1,39	2022
13.30	Оздоблення текстильних виробів	0,77	2,24	2022
13.91	Виробництво трикотажного полотна		6,16	2022
13.92	Виробництво готових текстильних виробів, крім одягу	0,92	3,32	2022
13.93	Виробництво килимів і килимових виробів	0,1	0,07	2022
13.94	Виробництво канатів, мотузок, шпагату та сіток	0,54	6,77	2022
13.95	Виробництво нетканих текстильних матеріалів та виробів із них, крім одягу	0,98	1,98	2022
13.96	Виробництво інших текстильних виробів технічного та промислового призначення	1,43	2,89	2022
13.99	Виробництво інших текстильних виробів, н.в.і.у.	1,4	6,24	2022
14.11	Виробництво одягу зі шкіри	0,32	5,51	2022
14.12	Виробництво робочого одягу	1,15	2,8	2022
14.13	Виробництво іншого верхнього одягу	1,12	6,32	2022
14.14	Виробництво спіднього одягу	0,81	5,93	2022
14.19	Виробництво іншого одягу й аксесуарів	0,39	3,35	2022
14.20	Виготовлення виробів із хутра	0,63	9,39	2022
14.31	Виробництво ланчівно-шкарпеткових виробів	1,11	2,17	2022
14.39	Виробництво іншого трикотажного та вязаного одягу	0,36	7,18	2022
15.11	Дублення шкір і оздоблення шкіри: вичинка та фарбування хутра	0,46	1,07	2022
15.12	Виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів зі шкіри та інших матеріалів	0,16	2,12	2022
15.20	Виробництво взуття	1,25	5,85	2022
16.10	Лісопилне та стружальне виробництво	1,18	3,16	2022
16.21	Виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону	1,43	1,15	2022
16.22	Виробництво шитового паркету	0,58	0,32	2022
16.23	Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів	1,3	3,04	2022
16.24	Виробництво дерев'яної тари	1,18	4,36	2022
16.29	Виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння	1,14	3,65	2022
17.11	Виробництво паперової маси	0,27	4,66	2022
17.12	Виробництво паперу та картону	0,78	6,85	2022
17.21	Виробництво гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари	1	4,29	2022
17.22	Виробництво паперових виробів господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення	0,55	1,51	2022
17.23	Виробництво паперових канцелярських виробів	1,56	3,38	2022
17.24	Виробництво шпалер	0,66	2,38	2022
17.29	Виробництво інших виробів з паперу та картону	1,31	2,72	2022
18.11	Друк газет	0,23	5,7	2022

Запит в Державну податкову службу

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
 E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 17.05.2023 р. № 850/ЗП/199-00-07-03-02-10 На № _____ від _____ 20__ р.

Марії Корнієнко

korniyenko.mariia@gmail.com

Державна податкова служба України розглянула запити на отримання публічної інформації Корнієнко Марії від 06.05.2023, отримані електронною поштою (вх. ДПС №№ 737/зп, 738/зп від 15.05.2023), щодо надання інформації стосовно рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки у 2020-2021 роках відповідно до п. 5 розділу III наказу Міністерства фінансів України від 02.06.2015 № 524 «Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків» та інформує.

На виконання норм Податкового кодексу України наказом Міністерства фінансів України від 02.06.2015 № 524 (зарєстрований у Міністерстві юстиції України 24.06.2015 за № 751/27196), зі змінами (далі – Наказ № 524), затверджено Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків та критерії ризиків щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи, та поділ їх за ступенями значущості (високий, середній, незначний) (далі – Порядок).

Створення переліків показників рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки Порядком не передбачено.

Показник рівня сплати податку на прибуток за галузями економіки є складовою частиною розрахунку критерія ризику високого ступеня «рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю» та показник рівня сплати податку на додану вартість за галузями економіки відповідно розрахунку критерія ризику високого ступеня «рівень сплати податку на додану вартість нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю», затверджених Наказом № 524.

При цьому, розрахунок критеріїв ризику несплати податків здійснюється засобами інформаційно-комунікаційних систем контролюючих органів для

К Державна податкова служба України
 850/ЗП/199-00-07-03-02-10 від 17.05.2023

обмеженого кола платників податків за кожний податковий (звітний) період з податку на прибуток та податку на додану вартість, крім показників за результатами діяльності платника податків за перший квартал, зокрема за даними податкової звітності платників податків. На значення даних показників має вплив дата подання податкової звітності платниками податків та уточнюючих розрахунків до неї. Таким чином значення показників рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки є актуальним тільки на момент розрахунку.

Враховуючи зазначене, надаємо розрахункові показники рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки, які були враховані при розрахунку критеріїв ризику високого ступеня за результатами діяльності платників податків за 2020 рік станом на березень 2021 року та за 2021 рік станом на березень 2022 року.

Додатки: на 18 арк. в 1 прим.

Директор Департаменту
податкового аудиту

Тетяна ДОЦЕНКО

10.82	Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	1,81	2,45	2021
10.83	Виробництво чаю та кави	1,55	3,18	2021
10.84	Виробництво приправ і приправ	0,45	1,31	2021
10.85	Виробництво готової їжі та страв	0,6	2,58	2021
10.86	Виробництво дитячого харчування та дієтичних харчових продуктів	1,63	3,52	2021
10.89	Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у.	0,66	2,85	2021
10.91	Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах	0,41	1,49	2021
10.92	Виробництво готових кормів для домашніх тварин	1,59	2,2	2021
11.01	Дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв	0,28	5,12	2021
11.02	Виробництво виноградних вин	0,33	4,94	2021
11.03	Виробництво сидру та інших плодово-ягідних вин	0,41	5,99	2021
11.04	Виробництво інших недистильованих напоїв із зброджуваних продуктів	0,47	0,97	2021
11.05	Виробництво пива	1,17	4,6	2021
11.06	Виробництво солоду	0,27	1,6	2021
11.07	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки	0,77	2,67	2021
12.00	Виробництво теплової енергії	3,08	12,13	2021
13.10	Підготовка та прядіння текстильних волокон	0,51	4,17	2021
13.20	Ткaцьке виробництво	0,72	1,21	2021
13.30	Одблення текстильних виробів	0,53	2,58	2021
13.91	Виробництво трикотажного полотна	0,73	5,08	2021
13.92	Виробництво готових текстильних виробів, крім одягу	1,03	3,32	2021
13.93	Виробництво килимів і килимових виробів	1,72	0,52	2021
13.94	Виробництво килимів, коври, шпалери та сіток	0,77	2,68	2021
13.95	Виробництво нетканих текстильних матеріалів та виробів із них, крім одягу	1,28	1,65	2021
13.96	Виробництво інших текстильних виробів технічного та промислового призначення	0,89	1,48	2021
13.99	Виробництво інших текстильних виробів, н.в.і.у.	0,76	5,87	2021
14.11	Виробництво одягу зі шкіри	0,19	1,71	2021
14.12	Виробництво робочого одягу	1,06	1,88	2021
14.13	Виробництво іншого верхнього одягу	0,45	3,09	2021
14.14	Виробництво спіднього одягу	0,92	5,43	2021
14.19	Виробництво іншого одягу й аксесуарів	0,09	3,5	2021
14.20	Виготовлення виробів із хутра	0,35	6,97	2021
14.31	Виробництво панчишно-шкарпеткових виробів	0,84	3,06	2021
14.39	Виробництво іншого трикотажного та в'язаного одягу	0,36	5,53	2021
15.11	Дублення шкір і оздоблення шкіри; вичинка та фарбування хутра	0,24	1,68	2021
15.12	Виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів зі шкіри та інших матеріалів	3,48	2,91	2021
15.20	Виробництво взуття	1,21	4,2	2021
16.10	Лісопилальне та струтальне виробництво	0,99	2,95	2021
16.21	Виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону	1,6	2,52	2021
16.22	Виробництво шпалерного паркету	0,69	2,85	2021
16.23	Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів	0,94	2,64	2021
16.24	Виробництво дерев'яної тари	0,93	4,2	2021
16.29	Виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння	0,71	2,37	2021
17.11	Виробництво паперової маси	0,96	8,36	2021
17.12	Виробництво паперу та картону	1,1	4,72	2021
17.21	Виробництво гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари	1,38	3,9	2021
17.22	Виробництво паперових виробів господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення	1,16	1,67	2021
17.23	Виробництво паперових канцелярських виробів	0,96	2,58	2021
17.24	Виробництво шпалер	1,19	1,07	2021
17.29	Виробництво інших виробів з паперу та картону	0,88	2,85	2021
18.11	Друкування газет	0,18	5,46	2021
18.12	Друкування іншої продукції	1,21	3,5	2021

Витяг з розрахунку критеріїв ризику несплати податків за результатами діяльності платників податків за 2020 рік в частині рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість за галузями економіки станом на березень 2021 року

Узагальнюючий КВЕД	Назва галузі за узагальнюючим КВЕД	Рівень сплати податку на прибуток за галузями	Рівень сплати ПДВ за галузями	Звітний період (рік)
01.11	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	0,96	5,03	2020
01.12	Вирощування рису	0,88	3,01	2020
01.13	Вирощування овочів і багаторічних культур, коренеплодів і бульбоплодів	0,34	4,05	2020
01.15	Вирощування картоплі	0,18	0,69	2020
01.16	Вирощування плодових культур	0,01	1,01	2020
01.19	Вирощування інших однорічних і дворічних культур	0,23	2,45	2020
01.21	Вирощування винограду	0,2	5,52	2020
01.24	Вирощування зернобобових і кісточкових фруктів	0,29	4,49	2020
01.25	Вирощування ягід, горіхів, інших плодівих дерев і чагарників	0,69	4,09	2020
01.27	Вирощування культур для виробництва напоїв	18	0,37	2020
01.28	Вирощування праних, ароматичних і лікарських культур	0,21	2,77	2020
01.29	Вирощування інших багаторічних культур	0,46	2,81	2020
01.30	Відтворення рослин	0,4	5,57	2020
01.41	Розведення великої рогатої худоби молочних порід	0,64	4,88	2020
01.42	Розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів	0,09	2,48	2020
01.43	Розведення коней та інших тварин родини конячих	9,54	0,61	2020
01.45	Розведення овець і кіз	0,85	2,11	2020
01.46	Розведення свиней	0,64	3,36	2020
01.47	Розведення свійської птиці	0,15	1,14	2020
01.49	Розведення інших тварин	0,27	5,36	2020
01.50	Змішане сільське господарство	0,26	4,63	2020
01.61	Допоміжна діяльність у рослинництві	0,5	3,27	2020
01.62	Допоміжна діяльність у тваринництві	0,36	5,27	2020
01.63	Підприємства діяльність	0,15	0,94	2020
01.64	Оброблення насіння для відтворення	0,18	0,13	2020
01.70	Мисливство, відловлювання тварин і надання пов'язаних із ними послуг	0,16	5,53	2020
02.10	Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві	0,42	14,24	2020
02.20	Лісоготівля	0,5	11,84	2020
02.30	Збирання дикорослих недревних продуктів	0,26	6,81	2020
02.40	Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві	0,48	13,58	2020
03.11	Морське рибальство	0,44	1,49	2020
03.12	Прісноводне рибальство	0,31	9,86	2020
03.21	Морське рибництво (аквакультура)		0,79	2020
03.22	Прісноводне рибництво (аквакультура)	0,8	4,45	2020
05.10	Добування кам'яного вугілля	0,27	7,57	2020
05.20	Добування бурого вугілля	0,08	0,66	2020
06.10	Добування сирої нафти	2,45	14,09	2020
06.20	Добування природного газу	6,49	13,66	2020
07.10	Добування залізних руд	6,27	3,56	2020
07.21	Добування уранових і торієвих руд		10,09	2020
07.29	Добування руд інших кольорових металів	1,43		2020
08.11	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю	2,64	6,35	2020
08.12	Добування піску, гравію, глини і вапняку	3,16	5,37	2020
08.91	Добування мінеральної сировини для хімічної промисловості та виробництва мінеральних добрив		2,96	2020
08.92	Добування торфу	0,48	9,82	2020
08.93	Добування солі	1,94	11,38	2020
08.99	Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, н.а.і.у.	2,03	2,62	2020
09.10	Надання допоміжних послуг у сфері добування нафти та природного газу	0,63	5,74	2020
09.90	Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів	2,18	5,26	2020
10.11	Виробництво м'яса	0,65	1,91	2020
10.12	Виробництво м'яса свійської птиці	0,11	0,83	2020
10.13	Виробництво м'ясних продуктів	0,68	2,41	2020
10.20	Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молосків	0,27	1,05	2020
10.31	Перероблення та консервування картоплі	1,13	1,02	2020
10.32	Виробництво фруктових і овочевих соків	0,2	2,53	2020
10.39	Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів	0,65	1,48	2020
10.41	Виробництво олії та тваринних жирів	0,35	1	2020
10.42	Виробництво маргарину і подібних харчових жирів	0,16	0,4	2020
10.51	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	0,55	2,16	2020
10.52	Виробництво морозива	0,98	2,87	2020
10.61	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості	0,52	1,34	2020
10.62	Виробництво крохмалю та крохмальних продуктів	0,02	0,51	2020
10.71	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів, виробництво борошнених кондитерських виробів, тортів і тістечок з пшавалого збігання	0,42	3,65	2020
10.72	Виробництво сухарів і сухого печива, виробництво борошнених кондитерських виробів, тортів і тістечок з пшавалого збігання	0,78	2,22	2020
10.73	Виробництво макаронних виробів та подібних борошнених виробів	1,23	1,46	2020
10.81	Виробництво цукру	0,17	3,04	2020
10.82	Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	2,43	2,77	2020

Запит в Державну податкову службу

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393від 23.05.2023 р. № 890-311/99-00-07-03-02-10

На № _____ від _____ 20__ р.

Марії Корнієнко

korniyenko.mariia@gmail.com

Державна податкова служба України розглянула запити на отримання публічної інформації Корнієнко Марії від 06.05.2023, отримані електронною поштою (вх. ДПС №№ 767/зпї, 768/зпї від 18.05.2023), щодо надання формули обчислення рівня сплати податку на прибуток та податку на додану вартість відповідно до п. 5 розділу III наказу Міністерства фінансів України від 02.06.2015 № 524 «Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків» та інформує.

На виконання норм Податкового кодексу України наказом Міністерства фінансів України від 02.06.2015 № 524 (zareestrovаний у Міністерстві юстиції України 24.06.2015 за № 751/27196), зі змінами (далі – Наказ № 524), затверджено Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків та критерії ризиків щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи, та поділ їх за ступенями значущості (високий, середній, незначний).

Розрахунок критеріїв ризику несплати податків здійснюється засобами інформаційно-комунікаційної системи ДПС щоквартально за даними податкової звітності платників податків та з використанням іншої наявної інформації в базах даних ДПС.

При формуванні плану-графіка на наступний рік враховуються показники за результатами діяльності платника податків за 9 місяців поточного року. Якщо податковим (звітним) періодом для податку на прибуток платника податків є календарний рік, при плануванні враховуються показники за попередній рік. При коригуванні плану-графіка враховуються показники за

К
Державна податкова служба України
890/ЗПІ/99-00-07-03-02-10 від 23.05.2023

результатами діяльності платника податків за останній податковий (звітний) період, крім показників за результатами діяльності платника податків за перший квартал.

Показник рівня сплати податку на прибуток є складовою частиною розрахунку критерія ризику високого ступеня «рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю» та показник рівня сплати податку на додану вартість відповідно є складовою розрахунку критерія ризику високого ступеня «рівень сплати податку на додану вартість нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю», затверджених Наказом № 524.

Критерій ризику «рівень сплати податку на прибуток нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю» розраховується згідно з показниками податкових декларацій з податку на прибуток, як відхилення між рівнем сплати податку на прибуток суб'єкта господарювання та рівнем сплати податку на прибуток суб'єктів господарювання, які декларують галузь, що вказана як основний вид діяльності в реєстраційних даних зазначених суб'єктів господарювання.

Рівень сплати податку на прибуток суб'єкта господарювання розраховується як питома вага податку на прибуток в доході від будь-якої діяльності, визначеному за правилами бухгалтерського обліку.

Рівень сплати податку на прибуток по галузі розраховується як питома вага сумарного податку на прибуток суб'єктів господарювання, які декларують відповідну галузь, в сумарному доході зазначених суб'єктів від будь-якої діяльності, визначеному за правилами бухгалтерського обліку.

Критерій ризику «рівень сплати податку на додану вартість нижчий на 50 та більше відсотків за рівень сплати податку за відповідною галуззю» розраховується згідно з показниками податкових декларацій з податку на додану вартість, як відхилення між рівнем сплати ПДВ суб'єкта господарювання та рівнем сплати ПДВ суб'єктів господарювання, які декларують галузь, що вказана як основний вид діяльності в реєстраційних даних зазначених суб'єктів господарювання.

Рівень сплати ПДВ суб'єкта господарювання розраховується як питома вага позитивного значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду в обсягу постачання по операціях, що оподатковуються за основною ставкою та за ставкою 7 відсотків.

Рівень сплати ПДВ по галузі розраховується як питома вага сумарного позитивного значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду суб'єктів господарювання, які декларують відповідну галузь, в сумарному обсягу постачання по операціях, що оподатковуються за основною ставкою та за ставкою 7 відсотків.

Згідно із статтею 23 Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» запитувач має право оскаржити рішення,

дії чи бездіяльність розпорядників інформації до керівника розпорядника, вищого органу або суду. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників інформації до суду здійснюється відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України.

Директор Департаменту
податкового аудиту

Тетяна ДОЦЕНКО